

Ministerstwo
Spraw Wewnętrznych

Badanie efektywności programów lokalnych
w ramach programu „Razem bezpieczniej”,
dofinansowanych i realizowanych we wszystkich
obszarach wsparcia Programu

RAPORT ROCZNY 2012

Gdańsk, grudzień 2013

Raport powstał w ramach programu „Razem bezpieczniej”

Zamawiający:

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych

ul. Stefana Batorego 5

02-591 Warszawa

www.msw.gov.pl

Wykonawca:

EU-Consult sp. z o.o.

ul. Wały Piastowskie 1

80-855 Gdańsk

www.eu-consult.pl

Spis treści

1. Wprowadzenie	4
2. Metodyka badania	5
3. Wyniki	8
4. Wnioski i rekomendacje.....	47
5. Załączniki	49
Spis tabel i wykresów	58

1. Wprowadzenie

Rządowy program ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań pn. „Razem bezpieczniej” ma na celu zmniejszenie skali zjawisk i sposobów postępowania, które budzą powszechny sprzeciw i poczucie zagrożenia. Priorytetowe cele Programu to: wzrost poczucia bezpieczeństwa wśród mieszkańców, zapobieganie przestępczości i aspołecznym zachowaniom, poprawa wizerunku Policji i wzrost zaufania społecznego do tej służby oraz aktywizacja lokalnych partnerstw różnych podmiotów działających na rzecz poprawy bezpieczeństwa i porządku publicznego.

Na podstawie informacji o stanie i poczuciu bezpieczeństwa w Programie zostały określone następujące obszary działania i kierunki aktywności zaangażowanych podmiotów:

- Bezpieczeństwo w ruchu drogowym,
- Bezpieczeństwo w szkole,
- Bezpieczeństwo w miejscach publicznych i miejscu zamieszkania,
- Przemoc w rodzinie,
- Ochrona dziedzictwa narodowego,
- Bezpieczeństwo w środkach komunikacji publicznej,
- Bezpieczeństwo w działalności gospodarczej.

Wykonawca opracował Roczny Raport z wykonania badania efektywności projektów lokalnych w ramach programu „Razem bezpieczniej”, dofinansowanych i realizowanych we wszystkich obszarach wsparcia Programu. Celem Raportu jest ocena efektywności projektów lokalnych w poszczególnych obszarach wsparcia. Realizacja badania umożliwia ocenę mechanizmów działania Programu oraz przedstawia rekomendacje służących konstruowaniu kolejnych instrumentów wsparcia.

2. Metodyka badania

Badania opierały się na eksperckiej analizie źródeł monitoringu rezultatów projektów adekwatnych do założeń przedstawionych we wnioskach o dofinansowanie poszczególnych zrealizowanych już projektów lokalnych w ramach programu „Razem bezpieczniej”. Uzupełnienie stanowiło dodatkowo skonstruowane narzędzie służące do uzyskania danych pierwotnych (ilościowych). Respondenci (członkowie kadry koordynującej z ramienia projektodawcy), byli także proszeni o udzielenie telefonicznego wywiadu pogłębionego (stanowiącego jakościowe uzupełnienie danych z kwestionariuszy).

Analiza źródeł wtórnych

Desk research to analiza danych zastanych, pochodzących ze źródeł wtórnych. Są to informacje istniejące, wygenerowane przed prowadzonym badaniem, nie w jego ramach.

Każdy projekt miał z góry określone metody monitorowania rezultatów i prowadzenia sprawozdawczości. Zebrane informacje w ramach dokumentacji projektowej zostały uzyskane od projektodawców lub z urzędów wojewódzkich i następnie zanalizowane w ramach każdego z obszarów programu „Razem bezpieczniej”. Efekty przedstawione zostały

w postaci zestawień tabelarycznych obrazujących rezultaty projektów. Ponieważ wskaźniki rezultatu nie były identycznie skonstruowane w poszczególnych projektach i obszarach, dokładne porównanie efektów projektów było utrudnione.

W roku 2012 odbyła się ewaluacja dotycząca systemu rezultatów i wskaźników w realizowanych projektach we wszystkich obszarach tematycznych Programu. Jednym z wniosków płynących z analizy było bardzo swobodne traktowanie przez projektodawców zapisów na temat metod monitorowania rezultatów oraz sprawozdawczości. Brak wskazania adekwatnych sposobów weryfikacji rezultatów

i określenia docelowego poziomu wskaźników powodował niemierzalność części projektów. Autorzy raportu podkreślali również, że statystyki Policji i Straży Miejskiej nie pozwalają na jednoznaczne sformułowanie związku przyczynowo-skutkowego pomiędzy interwencją a zmianą liczby przestępstw i wykroczeń. Spójny system monitorująco-sprawozdawczy, zgodnie z rekomendacjami, może zostać wprowadzony jako obowiązkowy dla projektów realizowanych w 2014 roku¹.

Ankieta interaktywna

Metodą uzupełniającą była ankieta przy użyciu komputera podłączonego do Internetu (CAWI – ang. Computer Assisted Web Interview) – technika z zakresu metody ilościowej, w której respondent ma możliwość samodzielnego wypełnienia ankiety w formie elektronicznej, z pomocą wyświetlanych wskazówek. Zaletami owej techniki, oprócz stosunkowo szybkiej realizacji badania oraz możliwości dotarcia do respondentów znajdujących się w znacznej odległości geograficznej, jest eliminacja pośrednictwa ankietera oraz stały dostęp badacza do uzyskiwanych danych, umożliwiający ich kontrolę i analizę bez konieczności czasochłonnej digitalizacji danych (jak ma to miejsce w przypadku tradycyjnej ankiety papierowej). Kwestionariusz wywiadu CAWI w przypadku niniejszego badania został rozesłany do wszystkich osób uprawnionych w imieniu Wnioskodawcy do udzielania informacji dotyczącej projektu. Dane respondentów były pozyskiwane z wniosków o dofinansowanie, od Urzędów Wojewódzkich lub ze źródeł internetowych.

Telefoniczny wywiad pogłębiony

O udzielenie indywidualnego telefonicznego wywiadu pogłębionego byli proszeni koordynatorzy projektów lokalnych, którzy zostali wyłonieni w następstwie ankiety interaktywnej i wyrazili zgodę wzięcia udziału w jakościowej części badania. Telefoniczny wywiad pogłębiony (TDI – ang. Telephonic In-Depth Interview) stanowi jedną z technik badań jakościowych, która polega na szczegółowej oraz wnikliwej

¹ Badanie programu „Razem bezpieczniej” w zakresie opracowania systemu wskaźników i rezultatów oraz ich weryfikacji na poziomie lokalnym, 2012.

rozmowie z respondentem, w tym wypadku za pośrednictwem połączenia telefonicznego. Celem wywiadu jest uzyskanie precyzyjnych informacji oraz poszerzenie wiedzy związanej z badaniem. Wywiady pogłębione umożliwiają zgromadzenie informacji unikalnych, nieuświadamianych często zarówno osobom przygotowującym narzędzie badawcze, jak i samym respondentom. Narzędziem badawczym jest scenariusz wywiadu.

Sposób realizacji badań

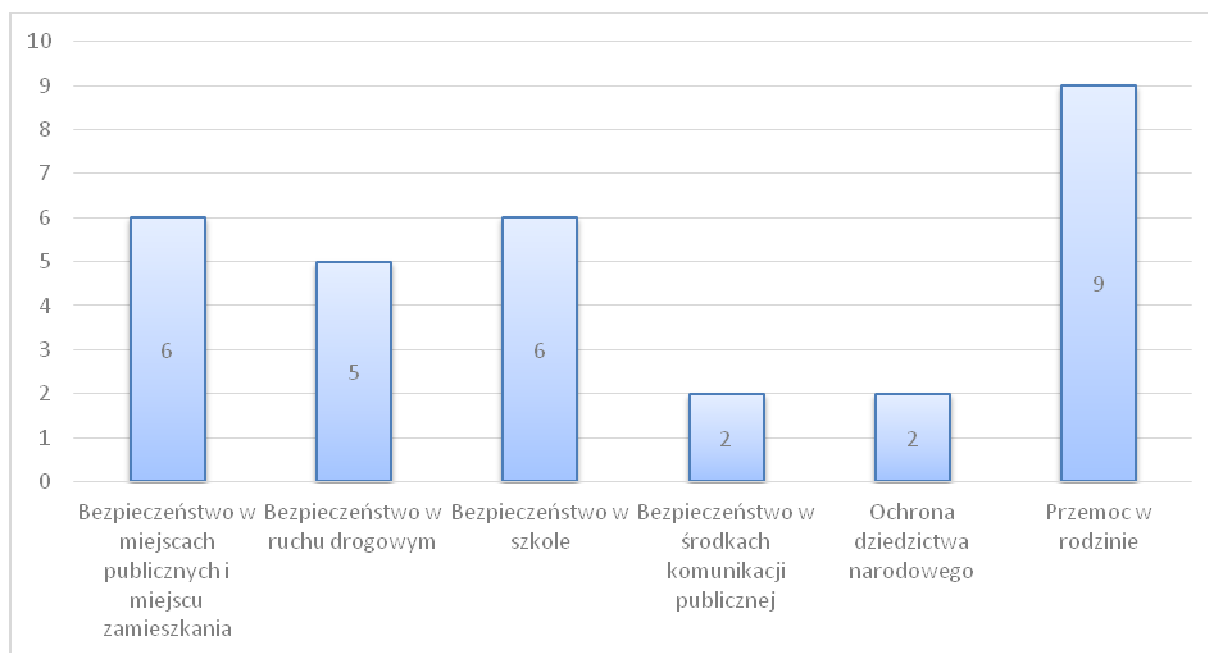
Raport Roczny obejmuje swym zakresem projekty lokalne realizowane w roku 2012. Założeniem było poddanie analizie min. 50% projektów wybranych do dofinansowania w rzeczonym roku. Wykonawca pozyskał dane na temat projektów z każdego z obszarów. Przez Zamawiającego udostępnionych zostało 30 zrealizowanych wniosków o dofinansowanie projektów lokalnych, które realizowano na terenie 14 województw (wszystkie oprócz woj. kujawsko-pomorskiego i woj. małopolskiego), a ich priorytet obejmował 6 obszarów (wszystkie oprócz „Bezpieczeństwa w działalności gospodarczej”). Z każdego obszaru działania do analizy zostało wytypowanych min. 50% projektów lokalnych. Objęte analizą zostało większość województw, na terenie których odbywały się lokalne działania w ramach programu „Razem bezpiecznie”.

Do przedstawicieli kadry koordynującej wszystkie lokalne projekty, została wysłana drogą elektroniczną prośba o przesłanie dokumentacji projektowej i wzięcie udziału w badaniu CAWI. Załączony był do niej list polecający podpisany przez upoważnioną osobę z Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, który potwierdzał, że badanie realizowane przez Wykonawcę się odbywa i konieczne jest udostępnienie danych. Dodatkowe przyspieszenie stanowił kontakt telefoniczny z projektodawcami. Przeprowadzono wywiady TDI przynajmniej z jedną osobą, zaangażowaną we wdrożenie projektu z każdego obszaru działań. Uzyskane wyniki zostały zanalizowane razem oraz w ramach poszczególnych obszarów działań.

3. Wyniki

Dla celów ewaluacji została przeprowadzona analiza projektów lokalnych programu „Razem bezpieczniej”, realizowanych we wszystkich obszarach wsparcia. Projekty z roku 2012 odbywały się w ramach następujących obszarów tematycznych: Bezpieczeństwo w miejscach publicznych i miejscu zamieszkania, Bezpieczeństwo w ruchu drogowym, Bezpieczeństwo w szkole, Ochrona dziedzictwa narodowego oraz Przemoc w rodzinie. We wspomnianym roku nie realizowano natomiast żadnego projektu z obszaru Bezpieczeństwo działalności gospodarczej.

Wykres 1. Liczba projektów z poszczególnych obszarów tematycznych Programu, realizowanych w roku 2012

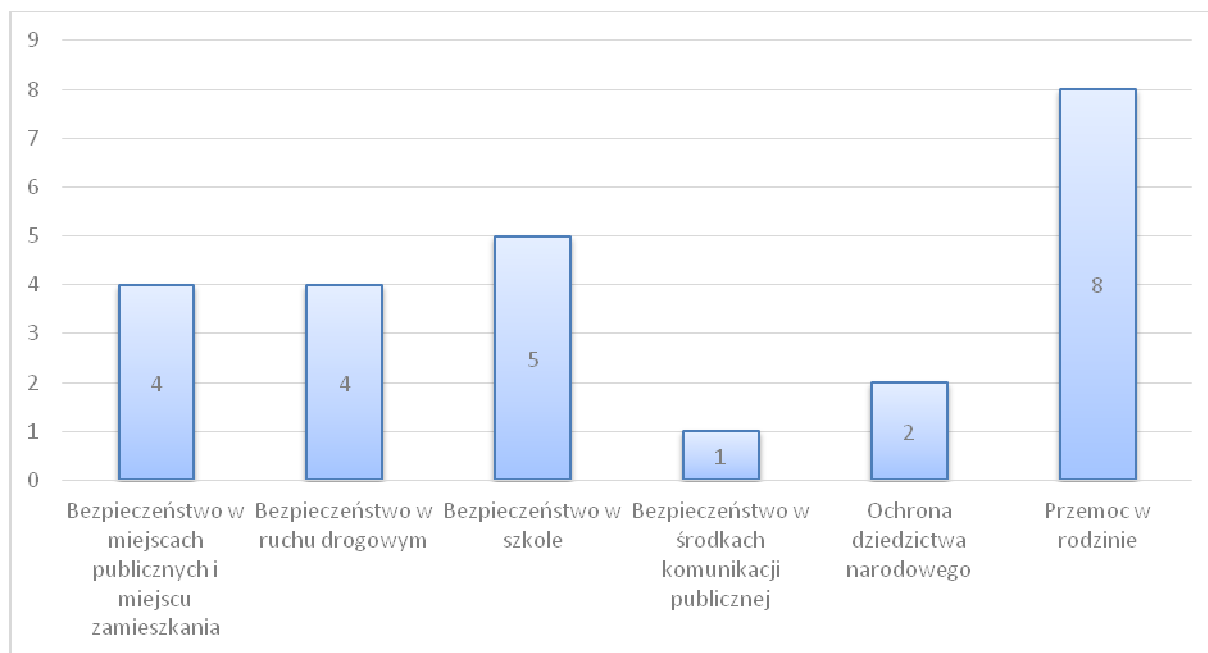

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wniosków o dofinansowanie projektów zrealizowanych w ramach Programu.

Najwięcej projektów (9) było związanych z tematem przemocy w rodzinie. Sześć projektów dotyczyło bezpieczeństwa w miejscach publicznych oraz w szkole. Nieco mniejszą popularnością wśród projektodawców cieszył się obszar bezpieczeństwa w ruchu drogowym, a po dwa zrealizowane projekty dotyczyły ochrony dziedzictwa narodowego i bezpieczeństwa w środkach komunikacji publicznej.

Jak pokazuje poniższy wykres, w niektórych województwach realizowano większą liczbę projektów z danego obszaru. Projekty związane z obszarem przemocy w rodzinie odbywały się w ośmiu województwach. Natomiast oba projekty w ramach ochrony dziedzictwa narodowego były realizowane w jednym województwie – świętokrzyskim.

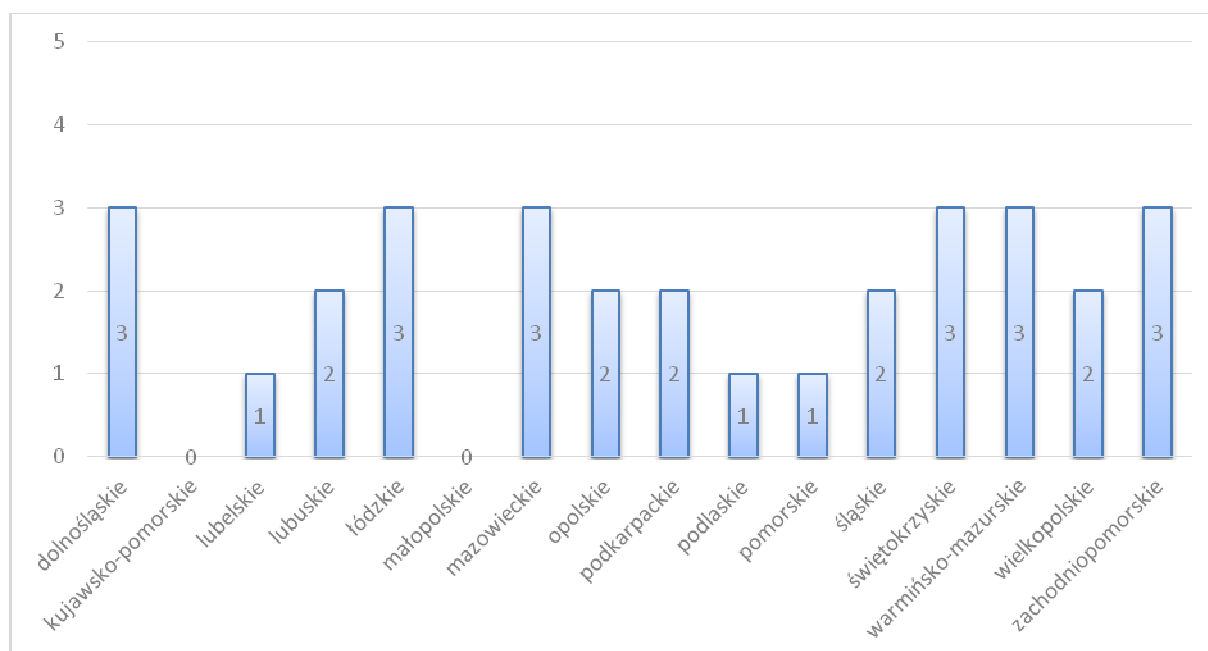
Wykres 2. Liczba województw, w których realizowano w 2012 roku projekty z poszczególnych obszarów tematycznych Programu

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wniosków o dofinansowanie projektów zrealizowanych w ramach Programu.

Największą liczbę projektów (po 3) realizowano w województwach: dolnośląskim, łódzkim, mazowieckim, świętokrzyskim, warmińsko-mazurskim oraz zachodniopomorskim. Województwa, w których w 2012 roku nie odbywał się ani jeden projekt w ramach programu „Razem bezpieczniej”, to: kujawsko-pomorskie oraz małopolskie.

Wykres 3. Liczba projektów w ramach programu „Razem bezpieczniej”, które realizowano w poszczególnych województwach w roku 2012

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wniosków o dofinansowanie projektów zrealizowanych w ramach Programu.

W badaniu ankietowym udział wzięło 20 projektodawców z 12 województw, którzy realizowali projekty w 5 różnych obszarach tematycznych (przynajmniej 50% projektów z każdego obszaru). Wyniki zostały przedstawione zbiorczo oraz w podziale na obszary tematyczne projektów. W pierwszym przypadku punktem odniesienia dla wartości procentowych jest pełna próba (dwadzieścia projektów), natomiast w podrozdziałach odniesiono się do liczby projektów z danego obszaru poddanych analizie.

Przeprowadzono również osiem wywiadów TDI, podczas których rozmawiano z realizatorami następujących projektów:

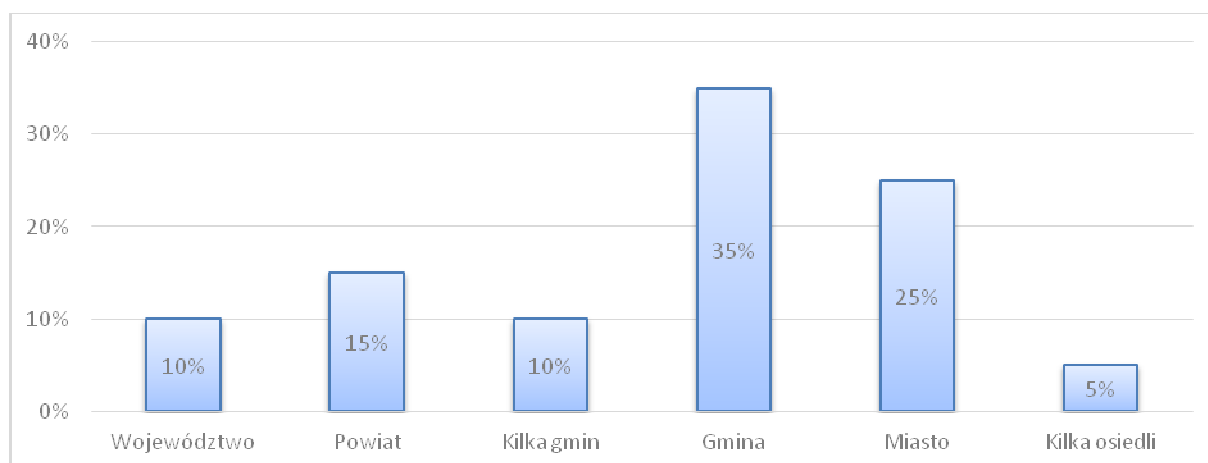
- Bezpiecznie znaczy mądrze cz. III (miejsce realizacji: miasto Białystok, teren osiedli Zielone Wzgórza oraz Starosielce; projektodawca: Stowarzyszenie Pomocy Rodzinie i Dzieciom „Szansa”),
- Budowanie szkolnego systemu zapewniania bezpieczeństwa BOOM! czyli Bezpieczni, Odpowiedzialni, Odważni i Mądrzy (miejsce realizacji: miasto

Bolesławiec; projektodawca: Gimnazjum Samorządowe nr 2 im. Polaków Zesłanych na Sybir w Bolesławcu),

- Kampania Kieruj bez procentów 2012 - Następny krok (miejsce realizacji: województwo pomorskie; projektodawca: Gdańskie Centrum Profilaktyki Uzależnień),
- Oko Elektronicznego Strażnika (miejsce realizacji: miasto Łaziska Górne; projektodawca: Urząd Miasta w Łaziskach Górnych),
- Pasażer zawsze bezpieczny (miejsce realizacji: miasto i gmina Starachowice; projektodawca: Urząd Miejski w Starachowicach),
- Podróżuję bezpiecznie komunikacją miejską (miejsce realizacji: miasto i gmina Skarżysko-Kamienna; projektodawca: Urząd Miejski w Skarżysku-Kamiennej),
- Rozbudowa systemu monitoringu miejskiego Miasta Koluszki wraz z uruchomieniem wspomagania służb publicznych przez „Inżyniera Gminy” (projektodawca: Urząd Miejski w Koluszkach),
- Zdrowy i bezpieczny uczeń (miejsce realizacji: gmina Miejsce Piastowe; projektodawca: Urząd Gminy Miejsce Piastowe).

Najwięcej z analizowanych projektów (35%) było realizowanych na terenie konkretnej gminy, kolejne 25% na obszarze miasta (np. Bolesławiec, Koluszki, Starachowice). Pojedyncze z przebadanych projektów odbyły się na terenie powiatu (kolbuszowski), poszczególnych osiedli (Zielone Wzgórze oraz Starosielce w Białymstoku) lub całego województwa (w przypadku Pomorza). Czasem projekt obejmował kilku gmin (10%).

Wykres 4. Rozkład odpowiedzi na pytanie: „Na jakim obszarze realizowano projekt?” (dotyczący ogółu projektów)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania CAWI (próba = 20 projektów).

W przypadku większości projektów (85%) realizatorem była jednostka samorządu terytorialnego. 10% wybrało organizację pozarządową, a 5% wpisało inną instytucję (Straż Miejską).

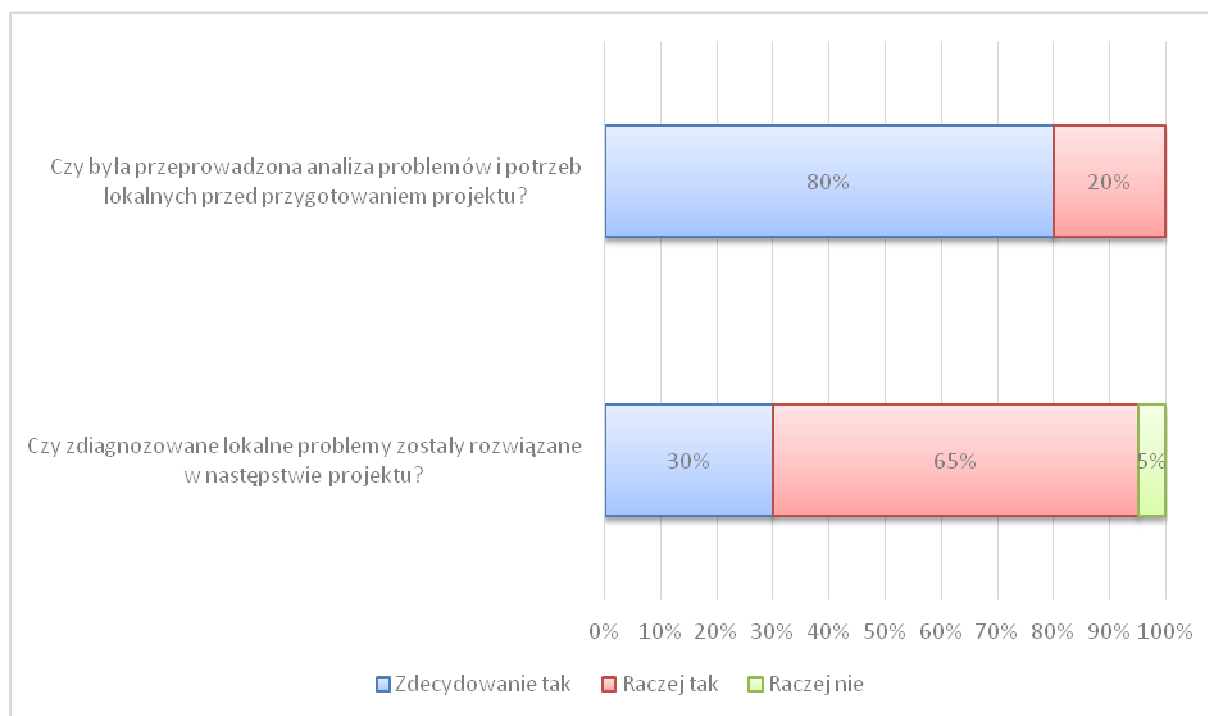
Wykres 5. Rozkład odpowiedzi na pytanie: „Jakiego rodzaju instytucja realizowała projekt?” (dotyczący ogółu projektów)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania CAWI (próba = 20 projektów).

Wszystkie projekty poprzedziła analiza problemów i potrzeb lokalnych. Na pytanie dotyczące rozwiązania zdiagnozowanych problemów w następstwie projektu również pojawiły się prawie wyłącznie pozytywne odpowiedzi (95%) i w tym przypadku już mniej zdecydowanych (30% w porównaniu do 80% na pytanie poprzednie).

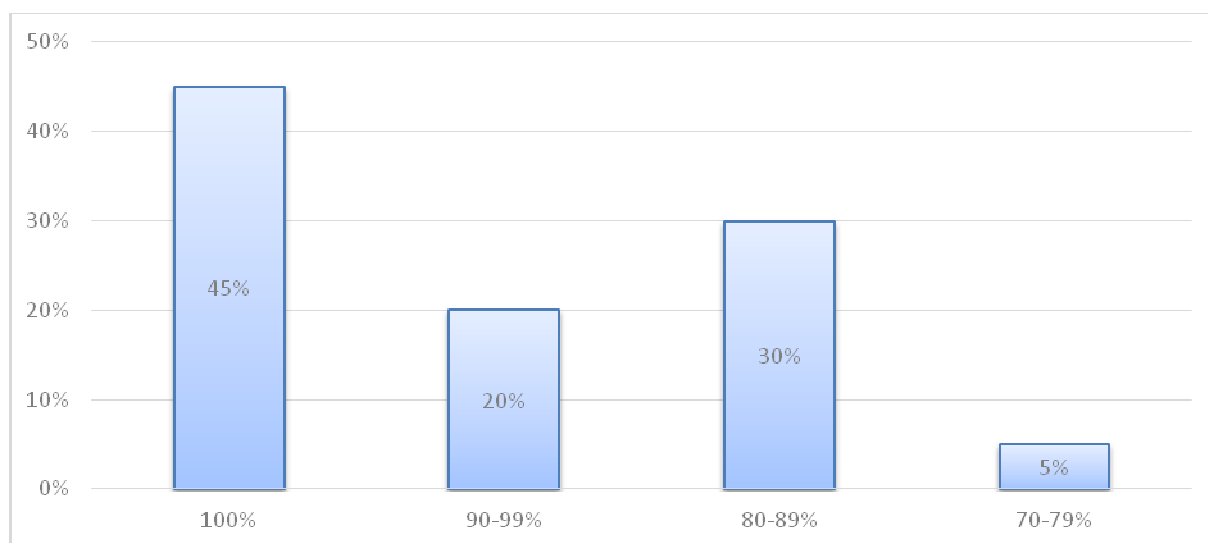
Wykres 6. Rozkład odpowiedzi na pytania dotyczące diagnozy i rozwiązywania lokalnych problemów związanych z projektem (dotyczący ogółu projektów)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania CAWI (próba = 20 projektów).

We wszystkich projektach zrealizowano zakładane rezultaty w co najmniej 70%. Największa część respondentów (45%) odpowiedziała, iż udało się zrealizować wszystkie zakładane rezultaty projektu.

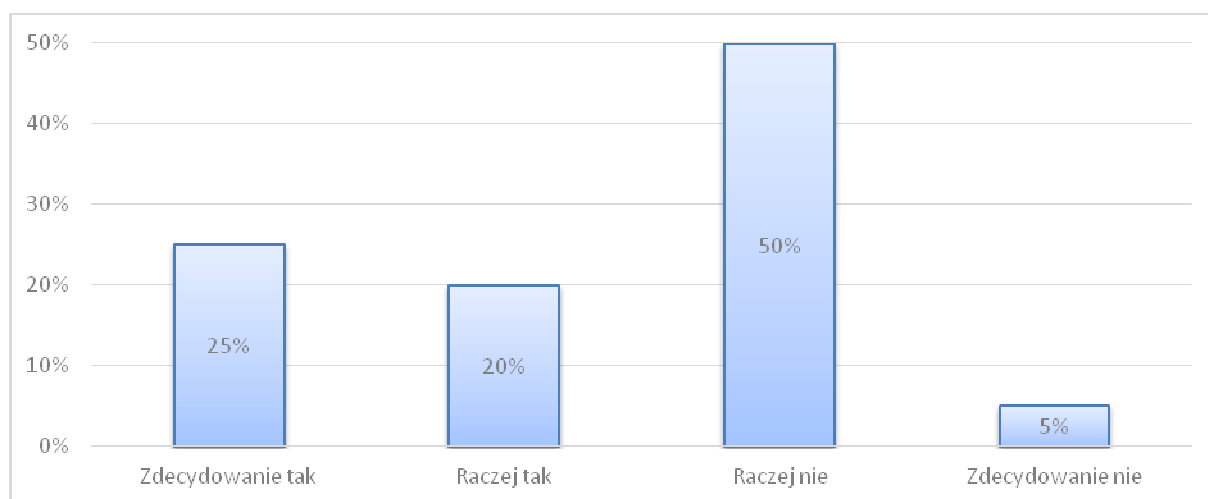
Wykres 7. Rozkład odpowiedzi na pytanie: „W jakim stopniu zostały zrealizowane zakładane rezultaty projektu?” (dotyczący ogółu projektów)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania CAWI (próba = 20 projektów).

W większości projektów (55%) nie pojawiły się efekty, których nie przewidziano na etapie pisania wniosku o dofinansowanie. Z kolei odpowiedzi zdecydowanie twierdzącej udzieliło 25% respondentów.

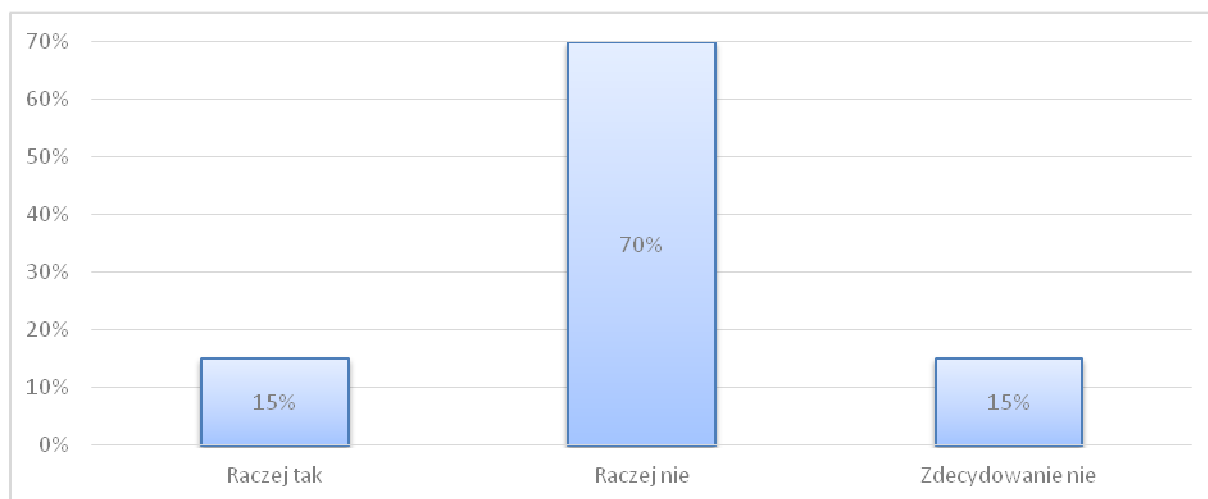
Wykres 8. Rozkład odpowiedzi na pytanie: „Czy pojawiły się efekty projektu, których nie przewidziano na etapie pisania wniosku o dofinansowanie?” (dotyczący ogółu projektów)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania CAWI (próba = 20 projektów).

Trudności podczas monitorowania rezultatów dotyczyły niewielkiego odsetka projektów (15%). Większość stanowiły odpowiedzi „raczej nie” (70%).

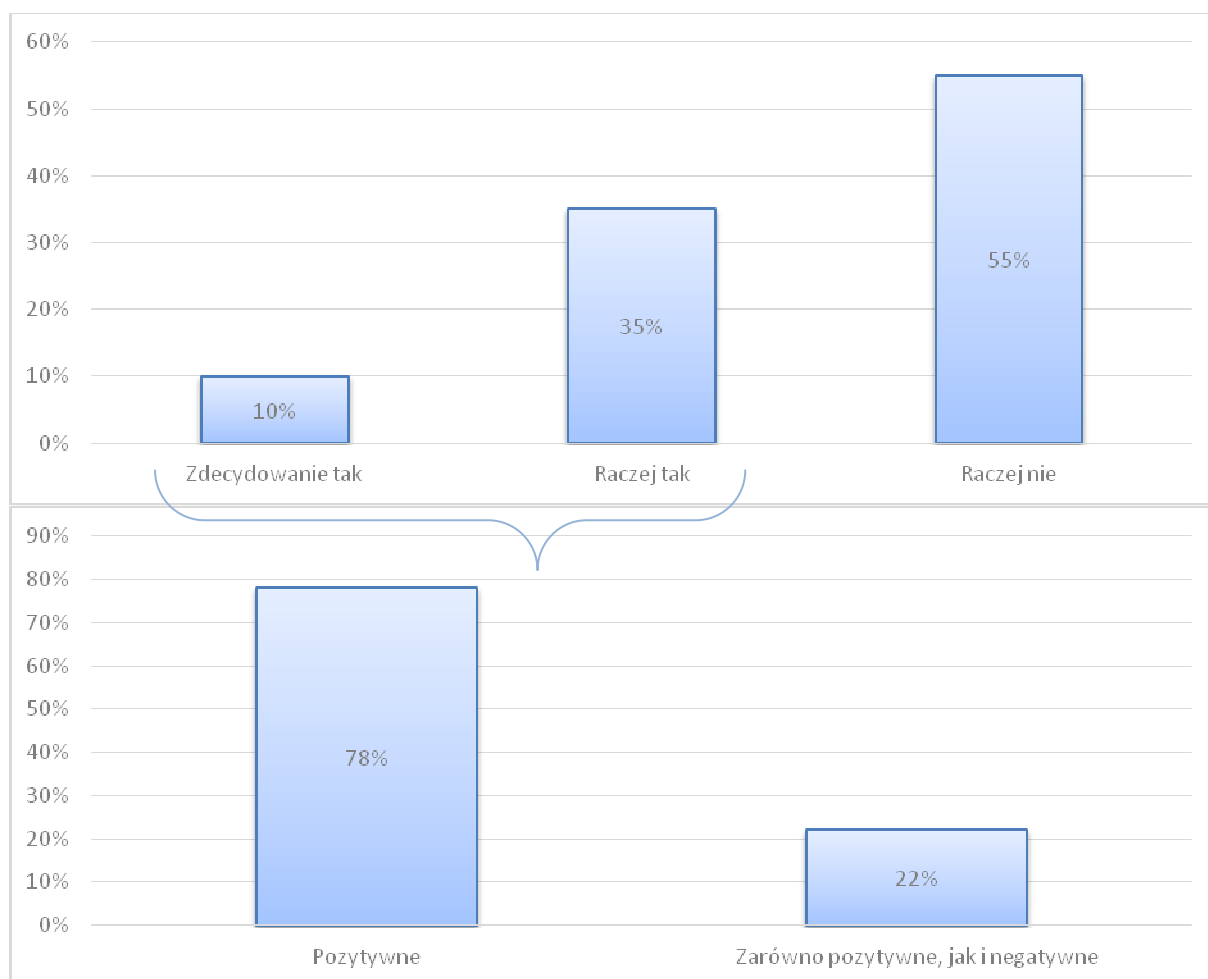
Wykres 9. Rozkład odpowiedzi na pytanie: „Czy pojawiały się trudności podczas monitorowania rezultatów?” (dotyczący ogółu projektów)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania CAWI (próba = 20 projektów).

Podczas monitoringu w ponad połowie projektów (55%) nie zidentyfikowano żadnych nieoczekiwanych rezultatów. 45% respondentów udzieliło odpowiedzi (w tym 10% zdecydowanej), iż projektowi towarzyszyły nieoczekiwane rezultaty. 78% z nich było pozytywnych, natomiast w 22% przypadków pojawiały się zarówno negatywne, jak i pozytywne rezultaty.

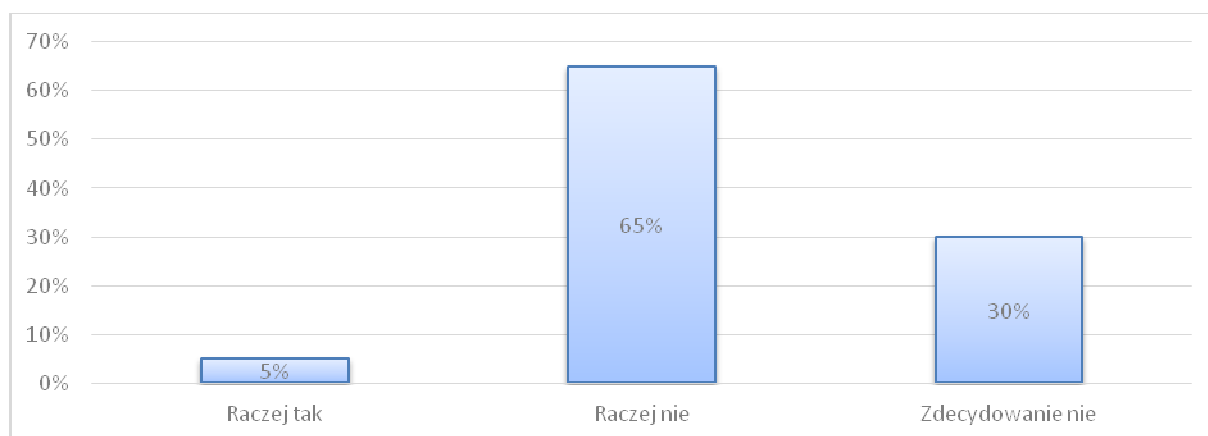
Wykres 10. Rozkład odpowiedzi na pytania: „Czy podczas monitoringu zidentyfikowano nieoczekiwane rezultaty? Jeżeli tak, to jakiego rodzaju?” (dotyczący ogółu projektów)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania CAWI (próba = 20 projektów).

95% projektodawców nie zgłosiło wystąpienia problemów w sprawozdawczości. Niewielkie trudności pojawiły się w jednym projekcie lokalnym (5%).

Wykres 11. Rozkład odpowiedzi na pytanie: „Czy wystąpiły problemy w sprawozdawczości?” (dotyczący ogółu projektów)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania CAWI (próba = 20 projektów).

Największą popularnością wśród projektodawców w ramach programu „Razem bezpieczniej” cieszył się obszar wsparcia Przemoc w rodzinie. Dokładne ilości zrealizowanych projektów lokalnych oraz ich tytuły w poszczególnych województwach pokazują tabele w poniższych rozdziałach.

Bezpieczeństwo w miejscach publicznych i miejscu zamieszkania

Po dwa projekty w ramach obszaru Bezpieczeństwo w miejscach publicznych i miejscu zamieszkania zrealizowano w województwach: łódzkim i śląskim. Pojedyncze projekty w 2012 roku zrealizowano w województwach: mazowieckie i opolskie.

Tabela 1. Liczba i nazwy projektów realizowanych w ramach obszaru Bezpieczeństwo w miejscach publicznych i miejscu zamieszkania w poszczególnych województwach

Bezpieczeństwo w miejscach publicznych i miejscu zamieszkania	
Liczba projektów zrealizowanych w 2012 r.	6
W tym w poszczególnych województwach:	
dolnośląskie	-
kujawsko-pomorskie	-
lubelskie	-
lubuskie	-
łódzkie	2
	Rozbudowa systemu monitoringu

	<i>miejskiego Miasta Koluszki wraz z uruchomieniem wspomagania służb publicznych przez "Inżyniera Gminy"</i> • Budowa systemu bezpieczeństwa w Gminie Żelechlinek poprzez wykorzystanie monitoringu wizyjnego
małopolskie	-
mazowieckie	1 • Bezpieczna Zielonka
opolskie	1 • Budowa systemu monitoringu wizyjnego centrum miasta Nysa
podkarpackie	-
podlaskie	-
pomorskie	-
śląskie	2 • W Lublińcu żyje się bezpiecznie • Oko Elektronicznego Strażnika
świętokrzyskie	-
warmińsko-mazurskie	-
wielkopolskie	-
zachodniopomorskie	-

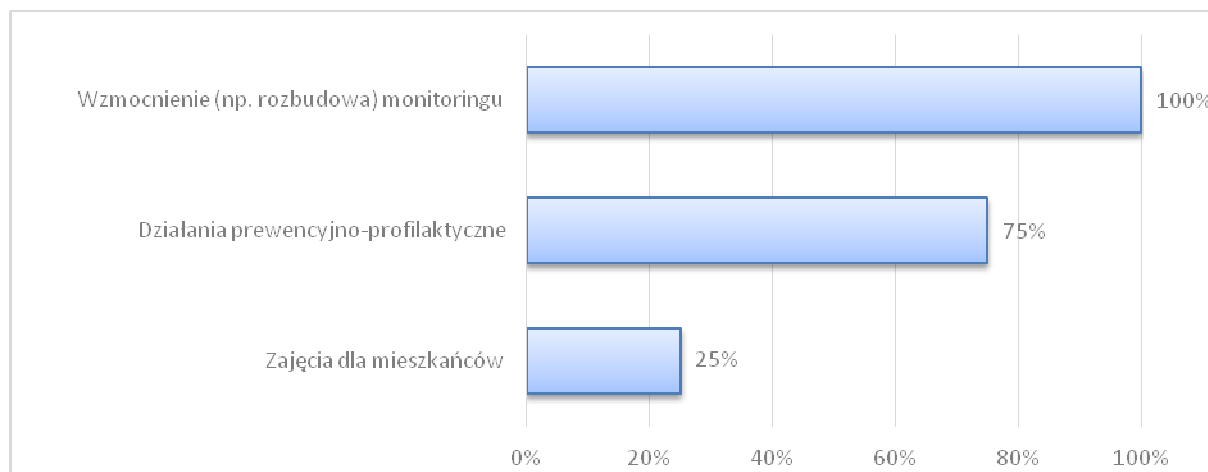
Źródło: Opracowanie własne.

W badaniu metodą CAWI wzięli udział przedstawiciele podmiotów realizujących cztery projekty. We wszystkich przypadkach instytucjami realizującymi były jednostki samorządu terytorialnego. Połowa projektów objęła zasięgiem gminę, natomiast kolejne 50% było realizowanych na obszarze miasta. Przed przygotowaniem wniosków o dofinansowanie wszystkich projektów, przeprowadzono analizę problemów i potrzeb lokalnych (potwierdziły to odpowiedzi respondentów). W następstwie badanych projektów zdiagnozowane problemy zostały rozwiązane.

W ramach każdego z projektów związanych z bezpieczeństwem w miejscach publicznych i miejscu zamieszkania zaplanowano co najmniej jedno główne działanie

(choć często było ich więcej). Wszystkie projekty zakładały wzmocnienie (np. rozbudowę) monitoringu, 75% projektów obejmowało działania prewencyjne i profilaktyczne, a dodatkowo w 25% projektów zaplanowano zajęcia dla mieszkańców.

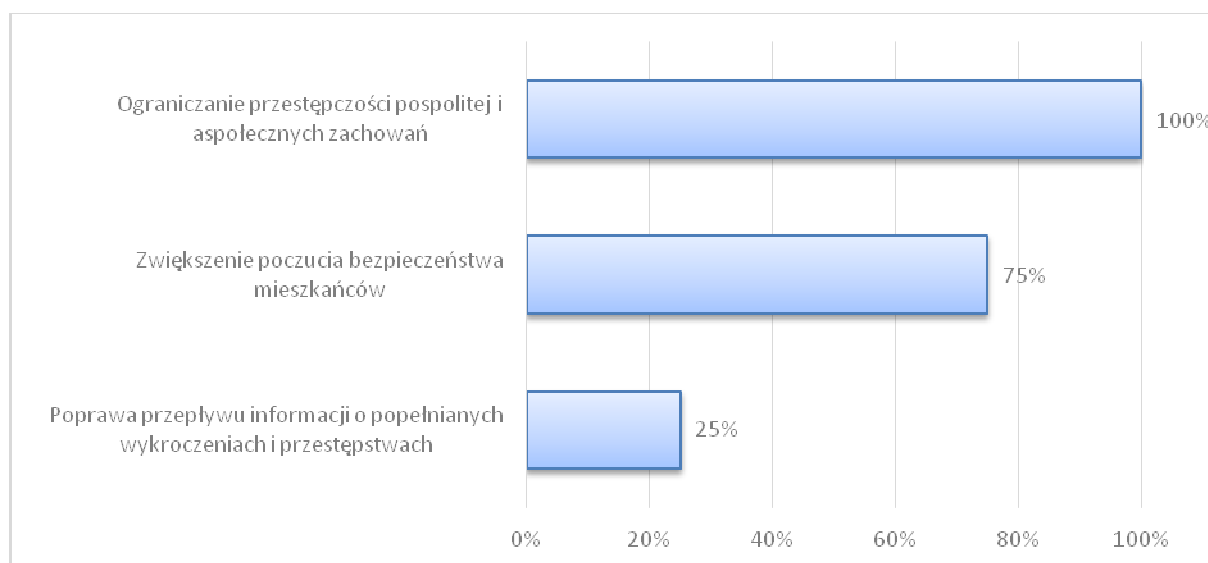
Wykres 12. Działania zaplanowane w ramach projektów z obszaru Bezpieczeństwo w miejscach publicznych i miejscu zamieszkania

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania CAWI (próba = 4 projekty). Wyniki nie sumują się do 100%, ponieważ w ramach poszczególnych projektów realizowane mogło być więcej niż jedno działanie.

Celem wszystkich projektów z obszaru Bezpieczeństwo w miejscach publicznych i miejscu zamieszkania było ograniczenie przestępczości pospolitej i zachowań aspołecznych. Dążeniem wymienianym przez 75% projektodawców było zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców. Dodatkowo 1/4 projektów zakładała poprawę przepływu informacji o popełnianych wykroczeniach i przestępstwach.

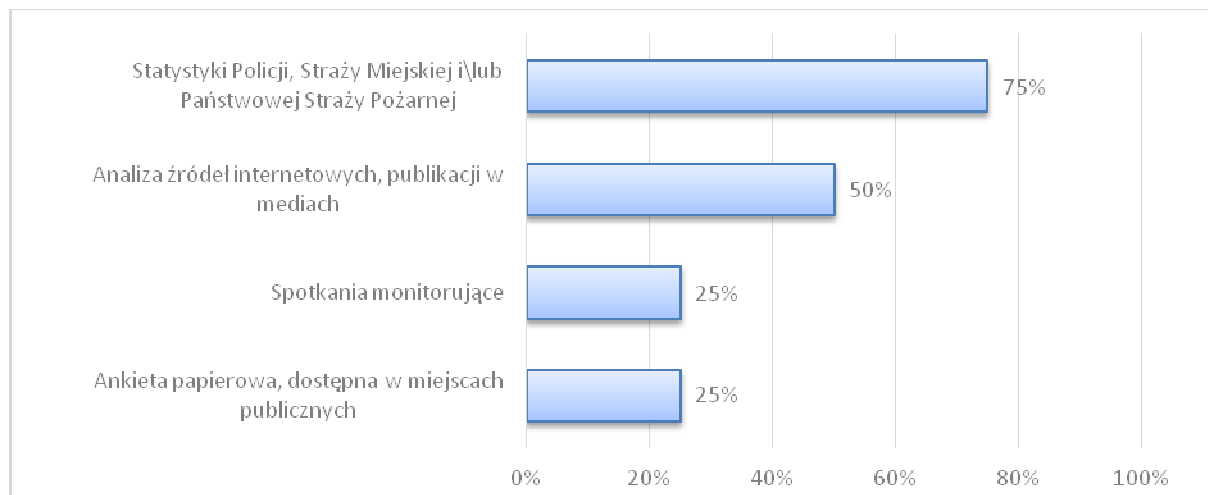
Wykres 13. Oczekiwane efekty projektów z obszaru Bezpieczeństwo w miejscach publicznych i miejscu zamieszkania

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania CAWI (próba = 4 projekty). Wyniki nie sumują się do 100%, ponieważ w ramach poszczególnych projektów można było oczekiwać kilku efektów.

Do monitorowania rezultatów przewidziano zastosowanie różnych metod, czasem kilku w ramach jednego projektu. Monitoringowi efektów działań w obszarze Bezpieczeństwo w miejscach publicznych i miejscu zamieszkania najczęściej służyły statystyki służb i formacji mundurowych (w 75% projektów) oraz źródła internetowe i medialne (w połowie projektów). W mniejszej części korzystano z technik takich jak: ankiety papierowe oraz spotkania monitorujące (w co czwartym projekcie).

Wykres 14. Rozkład odpowiedzi na pytanie: „Jakie metody monitoringu i źródła weryfikacji efektów projektu zostały użyte?” (dotyczący obszaru Bezpieczeństwo w miejscach publicznych i miejscu zamieszkania)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania CAWI (próba = 4 projekty).

W większości badanych przypadków (75%) zrealizowane zostały wszystkie zakładane rezultaty projektu. W pozostałej części (25%) udało się osiągnąć między 90% a 99% planowanych efektów. Spowodowane było to, jak wyjaśniło badanie TDI, brakiem wystarczającego dofinansowania z Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Urzędu Wojewódzkiego.

W 75% przypadków raczej nie pojawiły się efekty projektu, których nie przewidziano na etapie pisania wniosku o dofinansowanie. Wyjątek stanowił jeden projekt, który polegał na rozbudowie monitoringu miejskiego miasta Koluszki, gdzie z możliwości systemu korzystać obecnie może również Straż Ochrony Kolei. Działalność tej formacji jest bardzo istotna z racji znajdującego się w centrum miasta ważnego węzła kolejowego. Dzięki współpracy służb monitoring często pozwala na wyprzedzanie niektórych faktów, np. zapobieganie przestępstwom.

W żadnym z projektów nie pojawiły się trudności związane ze sprawozdawczością lub monitorowaniem rezultatów. W jednym projekcie zidentyfikowano nieoczekiwane rezultaty. Zaliczono do nich nadzwyczaj pozytywne reakcje Policji i innych służb. Działają one skutecznie, dlatego udaje się odpowiednio reagować w różnego typu niepokojących okolicznościach. Respondent w wywiadzie pogłębianym przytoczył

np. sytuację, kiedy operator monitoringu zobaczył osobę leżącą i wezwał odpowiednie służby, gdyż zachodziło podejrzenie, że może ona być chora.

Bezpieczeństwo w ruchu drogowym

W ramach obszaru tematycznego, dotyczącego bezpieczeństwa w ruchu drogowym, w roku 2012 zrealizowano pięć projektów. Dwa zrealizowano w województwie warmińsko-mazurskim, a po jednym projekcie zrealizowano na Mazowszu, Pomorzu oraz w Zachodniopomorskiem.

Tabela 2. Liczba i nazwy projektów realizowanych w ramach obszaru Bezpieczeństwo w ruchu drogowym w poszczególnych województwach

Bezpieczeństwo w ruchu drogowym	
Liczba projektów zrealizowanych w 2012 r.	5
W tym w poszczególnych województwach:	
dolnośląskie	-
kujawsko-pomorskie	-
lubelskie	-
lubuskie	-
łódzkie	-
małopolskie	-
mazowieckie	1 <i>Do szkoły i ze szkoły bezpieczniej – budujemy przystanki dla dzieci i młodzieży szkolnej</i>
opolskie	-
podkarpackie	-
podlaskie	-
pomorskie	1 <i>Kampania Kieruj bez procentów 2012 - Następny krok</i>
śląskie	-
świętokrzyskie	-
warmińsko-mazurskie	2

	• <i>On, ty i ja na tej samej drodze</i> • <i>Nowoczesna baza edukacyjna Regionalnego Centrum BRD w Olsztynie</i>
wielkopolskie	-
zachodniopomorskie	1 • <i>Motocyklowe lato w Zachodniopomorskiem</i>

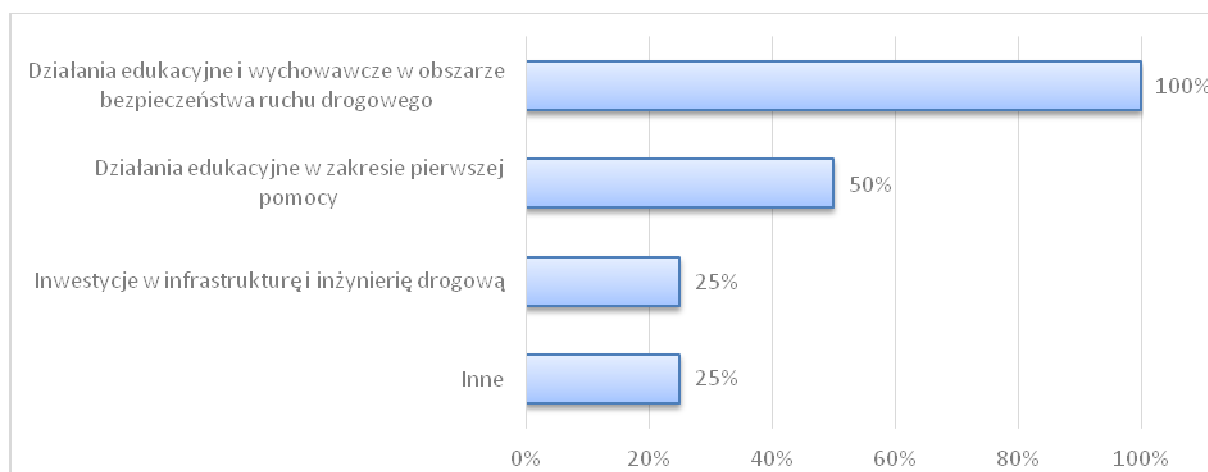
Źródło: Opracowanie własne.

W badaniu metodą CAWI wzięli udział przedstawiciele podmiotów realizujących w sumie cztery projekty. Rolę realizatorów projektów z zakresu bezpieczeństwa w ruchu drogowym pełniły jednostki samorządu terytorialnego. Obszar terytorialny, na którym miały miejsce działania projektowe, w każdym z przypadków był inny. Respondenci wymienili odpowiednio: całe województwo, jedno miasto, jedną gminę i kilka gmin.

W przypadku wszystkich projektów, przed przygotowaniem wniosku o dofinansowanie przeprowadzono analizę problemów i potrzeb lokalnych. Respondenci odpowiedzieli również, że realizacja projektów w miała wpływ na rozwiązanie zdiagnozowanych problemów lokalnych.

Elementem wchodzącym w skład wszystkich projektów były działania edukacyjne i wychowawcze w obszarze bezpieczeństwa ruchu drogowego. Wśród nich można wymienić m.in.: akcje billboardowo-plakatowe, akcje organizowane na terenie klubów i dyskotek (np. „Europejska noc bez wypadku”, „Baw się dobrze, wracaj bezpiecznie”), akcje medialne, profile na portalach społecznościowych, seminaria, warsztaty informacyjno-edukacyjne w szkołach i ośrodkach szkolenia kierowców. Połowa badanych projektów obejmowała również edukację w zakresie pierwszej pomocy. Inwestycje w infrastrukturę i inżynierię drogową były domeną kolejnych 25% projektów. Szereg innych działań dodatkowych, obejmował projekt pn. „Kieruj bez procentów 2012 – Następny krok”: budowanie koalicji lokalnych i koalicji miast, wzmacnianie współpracy, udział w imprezach masowych, współpracę w akcjach policyjnych, udział w wyścigach i rajdach samochodowych, działania w trakcie mistrzostw piłkarskich Euro 2012 oraz szkolenia dla policjantów.

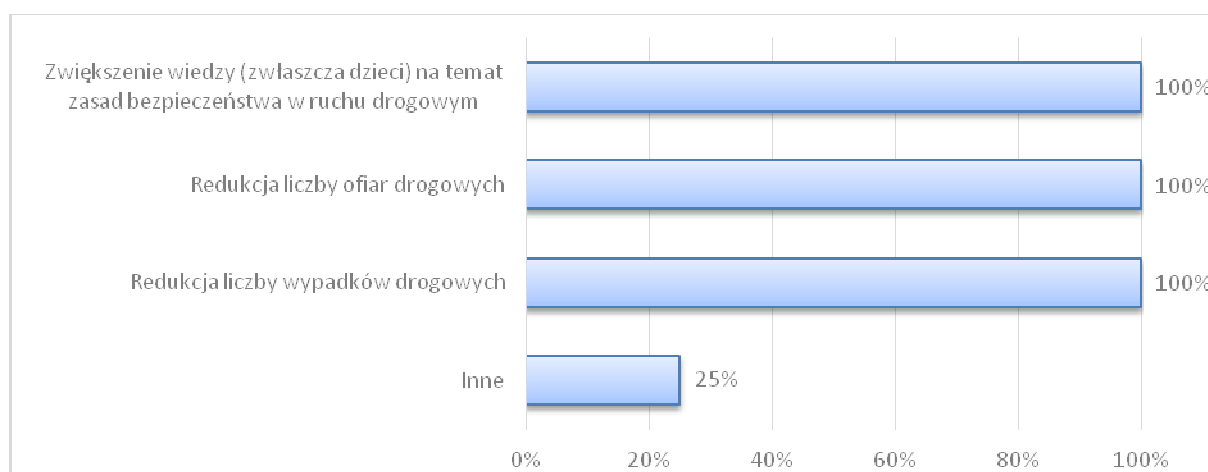
Wykres 15. Działania zaplanowane w ramach projektów z obszaru Bezpieczeństwo w ruchu drogowym

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania CAWI (próba = 4 projekty). Wyniki nie sumują się do 100%, ponieważ w ramach poszczególnych projektów realizowane mogło być więcej niż jedno działanie.

Wszystkie projekty miały w zamyśle: zwiększenie wiedzy na temat zasad bezpieczeństwa w ruchu drogowym, redukcję liczby wypadków i ofiar drogowych. Innymi oczekiwanymi efektami (25%) było m.in. zbudowanie koalicji oraz współpracy na poziomie lokalnym i wojewódzkim, rozpowszechnianie idei całkowitej trzeźwości za kierownicą oraz znajomości pierwszej pomocy przedmedycznej.

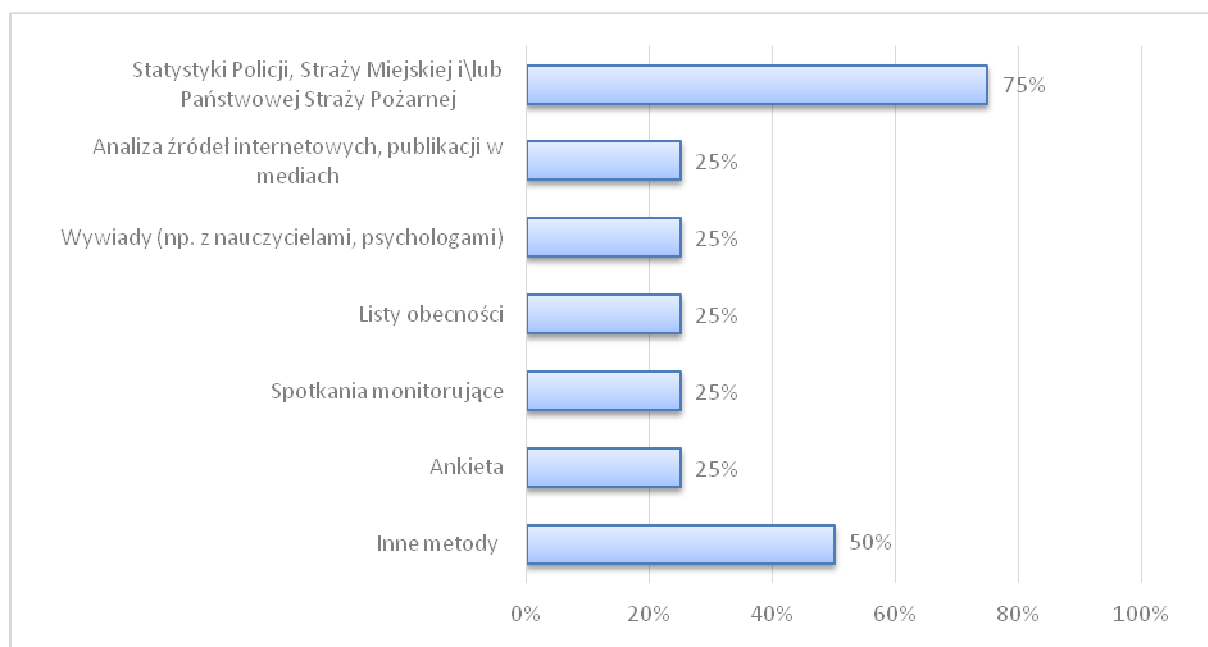
Wykres 16. Oczekiwane efekty projektów z obszaru Bezpieczeństwo w ruchu drogowym

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania CAWI (próba = 4 projekty). Wyniki nie sumują się do 100%, ponieważ w ramach poszczególnych projektów można było oczekiwać kilku efektów.

Najczęściej stosowaną metodą monitoringu efektów projektów z obszaru Bezpieczeństwo w ruchu drogowym była analiza statystyk Policji i/lub Straży Miejskiej bądź Państwowej Straży Pożarnej (75%). Mniejszą popularnością (25%) cieszyły się: spotkania monitorujące, listy obecności, wywiady, ankieta z mieszkańcami gminy i analiza publikacji medialnych lub źródeł internetowych. Dodatkowo wymieniano również rozmowy z uczniami i kursantami OSK oraz zestawienia i sprawozdania z realizacji z poszczególnych działań projektowych.

Wykres 17. Rozkład odpowiedzi na pytanie: „Jakie metody monitoringu i źródła weryfikacji efektów projektu zostały użyte?” (dotyczący obszaru Bezpieczeństwo w ruchu drogowym)

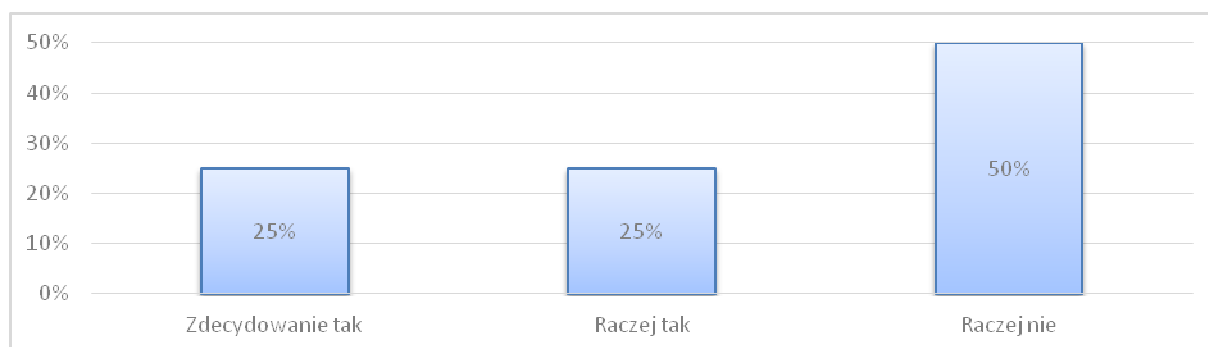
Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania CAWI (próba = 4 projekty).

W 75% projektów udało się zrealizować wszystkie zakładane rezultaty. Jeden projekt był wyjątkiem, ponieważ przewidywane rezultaty zrealizowano w niepełnych 80%. Pojawił się problem związany ze współpracą z częścią miast partnerskich, które chciały uczestniczyć w projekcie na swoich zasadach, przez co wskaźników nie osiągnięto wszędzie gdzie zakładano.

W połowie projektów pojawiły się efekty, których nie przewidziano na etapie pisania wniosku o dofinansowanie. Jednym z efektów było niespodziewanie duże zainteresowanie ze strony firm prywatnych, które oferowały różnego rodzaju materiały i wsparcie finansowe w ramach działań związanych ze społeczną odpowiedzialnością

biznesu. Podczas wywiadów TDI respondenci mówili również o tym, że zgłaszały się inne miasta niż zakładano i realizowały efekty kampanii u siebie. Dużym zaskoczeniem dla realizatorów była też postawa młodzieży, która chętnie uczestniczyła w zajęciach. Spodziewano się, że spotkania z policjantami i psychologami mogą nie zostać pozytywnie odebrane, ze względu na nieufność beneficjentów i dystans dzielący ich z prelegentami. Jednak okazało się, że uczestnicy dobrze oceniali zajęcia i często pytali o możliwość wzięcia udziału w kolejnych.

Wykres 18. Rozkład odpowiedzi na pytanie: „Czy pojawiły się efekty projektu, których nie przewidziano na etapie pisania wniosku o dofinansowanie?” (dotyczący obszaru Bezpieczeństwo w ruchu drogowym)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania CAWI (próba = 4 projekty).

Niewielkie trudności podczas monitorowania rezultatów dotyczyły zaledwie jednego projektu (25%). Ciężko było ocenić jak projekt działa w miastach partnerskich, gdyż instytucja koordynująca nie zawsze miała możliwość zweryfikować jak realizowane są działania na tych obszarach. Kolejną trudnością jest także monitorowanie zmian, jakie nastąpiły w wyniku realizacji projektu, wiążących się ze zmianą postaw - uznano że badanie wśród młodzieży musi zostać przeprowadzone po czterech latach od poprzedniego badania, kiedy te osoby zostaną już rzeczywiście kierowcami. Nie odnotowano natomiast żadnych poważniejszych trudności związanych ze sprawozdawczością.

Ponadto w połowie projektów zidentyfikowano nieoczekiwane rezultaty. We wszystkich przypadkach były one jednak pozytywne. Należał do nich bardzo pozytywny odbiór projektu, o czym świadczyły sympatyczne reakcje podczas Europejskiej Nocy Bez Wypadku. Kampania była rozpoznawalna, a większość z kilkuset uczestników,

którzy brali udział w działaniach projektowych, rozpoznawało program Razem bezpiecznie.

Bezpieczeństwo w szkole

Projektów w ramach obszaru tematycznego Bezpieczeństwo w szkole, w roku 2012 zostało zrealizowanych sześć. Odbływały się one w województwach: dolnośląskim, lubuskim, łódzkim, podkarpackim oraz wielkopolskim. W ostatnim z wymienionych województw, zrealizowano dwa projekty.

Tabela 3. Liczba i nazwy projektów realizowanych w ramach obszaru Bezpieczeństwo w szkole w poszczególnych województwach

Bezpieczeństwo w szkole	
Liczba projektów zrealizowanych w 2012 r.	6
W tym w poszczególnych województwach:	
dolnośląskie	1 <i>Budowanie szkolnego systemu zapewniania bezpieczeństwa BOOM! czyli Bezpieczni, Odpowiedzialni, Odważni i Mądrzy</i>
kujawsko-pomorskie	-
lubelskie	-
lubuskie	1 <i>Razem dla bezpieczeństwa dzieci i młodzieży</i>
łódzkie	1 <i>Widzę – Reaguję 2012</i>
małopolskie	-
mazowieckie	-
opolskie	-
podkarpackie	1 <i>Zdrowy i bezpieczny uczeń</i>
podlaskie	-
pomorskie	-
śląskie	-

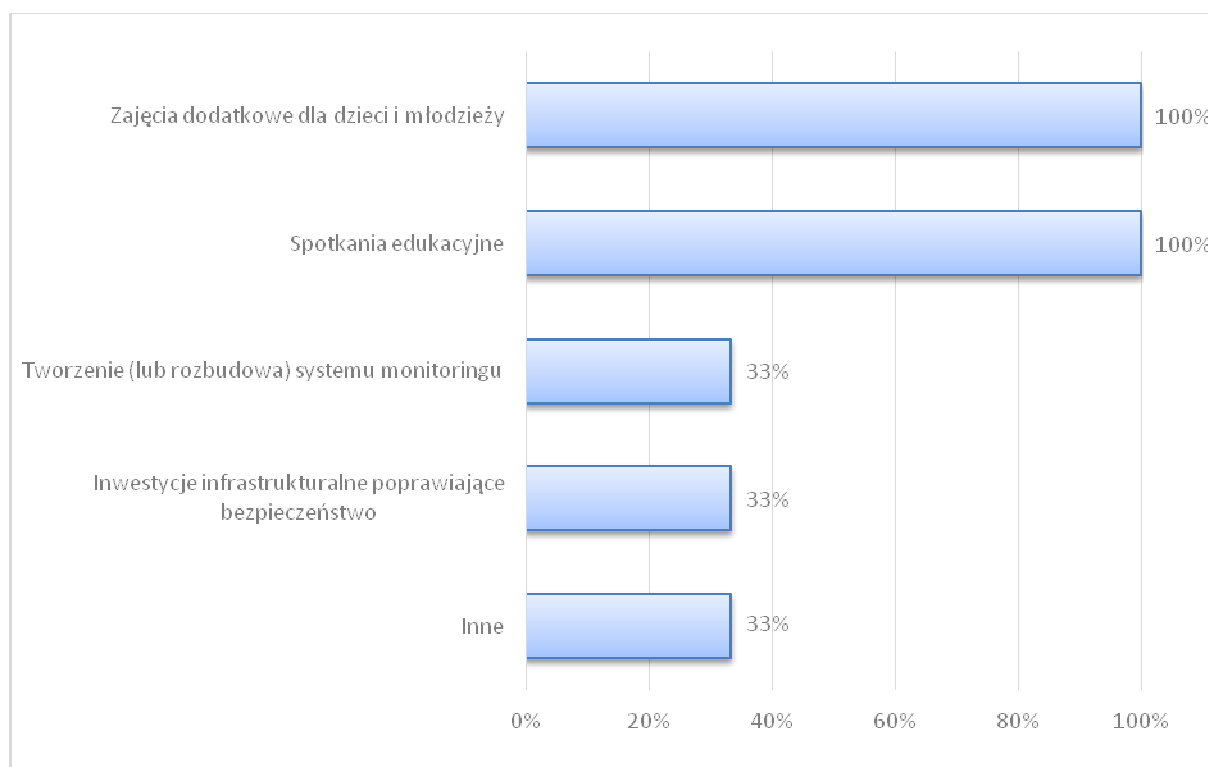
świętokrzyskie	-
warmińsko-mazurskie	-
wielkopolskie	2 • <i>Szkoła wolna od narkotyków i przemocy</i> • <i>Bezpieczni w szkole i poza szkołą</i>
zachodniopomorskie	-

Źródło: Opracowanie własne.

W badaniu wzięli udział koordynatorzy połowy projektów z zakresu bezpieczeństwa w szkole. We wszystkich przypadkach projektodawcami były jednostki samorządu terytorialnego. Dwa projekty objęły swoim zasięgiem obszar gminy, a jeden obszar miejski. Na pytanie „Czy została przeprowadzona analiza problemów i potrzeb lokalnych przed przygotowaniem projektu?”, wszyscy respondenci odpowiedzieli „Zdecydowanie tak”. W przypadku pytania dotyczącego rozwiązania zdiagnozowanych problemów w następstwie projektu również odpowiadano jednogłośnie: „Raczej tak”.

W ramach wszystkich projektów odbywały się takie działania jak: spotkania edukacyjne (np. z psychologami lub Policją) oraz zajęcia dodatkowe dla dzieci i młodzieży. W co trzecim projekcie zaplanowano także: inwestycje infrastrukturalne poprawiające bezpieczeństwo (bezpieczne szatnie, łazienki, otoczenie itp.) i tworzenie (lub rozbudowę) systemu monitoringu. Wśród dodatkowych działań realizatorów, nieuwzględnionych w ankiecie, wymieniano: warsztaty dla rodziców, nagrywanie programów edukacyjnych, konkursy plastyczne, literackie i filmowe oraz prelekcje (dotyczące np. zagrożeń płynących z Internetu).

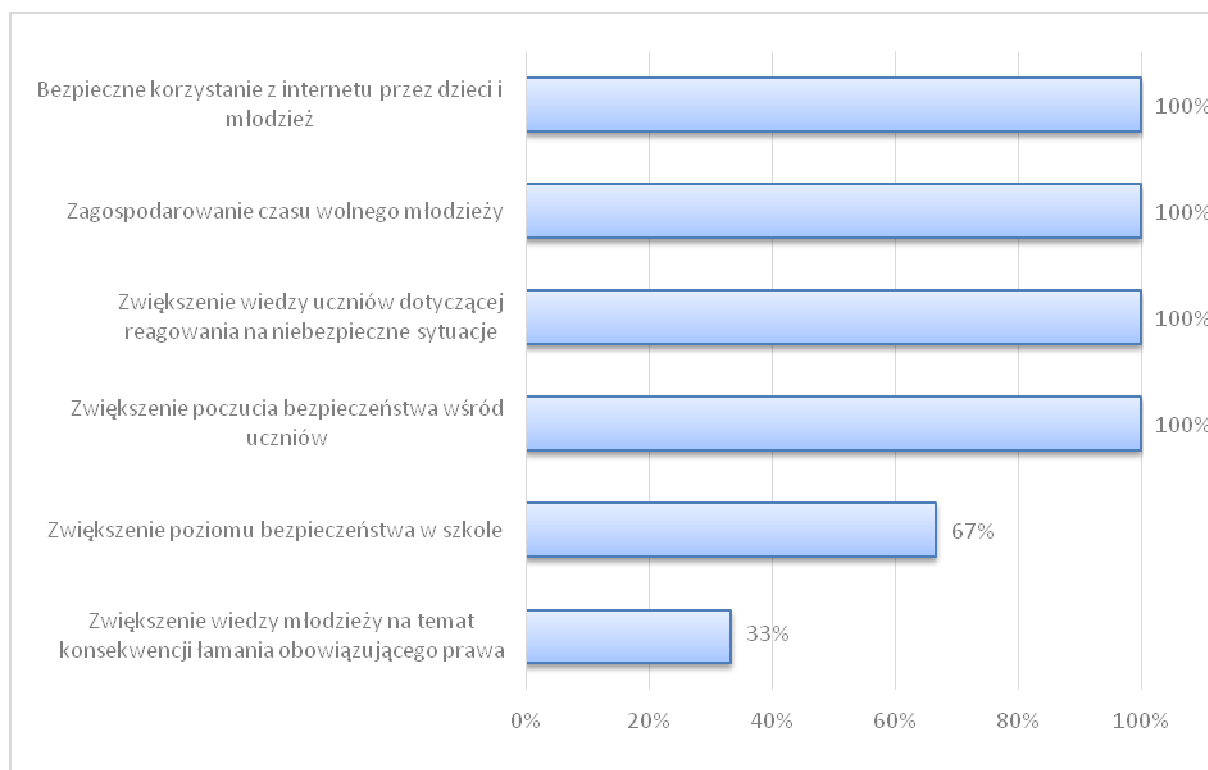
Wykres 19. Działania zaplanowane w ramach projektów z obszaru Bezpieczeństwo w szkole

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania CAWI (próba = 3 projekty). Wyniki nie sumują się do 100%, ponieważ w ramach poszczególnych projektów realizowane mogło być więcej niż jedno działanie.

Jako cele projektów, wszyscy badani realizatorzy wskazywali: zagospodarowanie czasu wolnego młodzieży, zwiększenie poczucia bezpieczeństwa wśród uczniów oraz ich wiedzy dotyczącej reagowania na niebezpieczne sytuacje, a także nauczanie dzieci i młodzieży bezpiecznego korzystania z Internetu. Innymi istotnymi dążeniami były: zwiększenie poziomu bezpieczeństwa w szkole (67%) oraz wiedzy uczniów dotyczącej konsekwencji łamania prawa (33%).

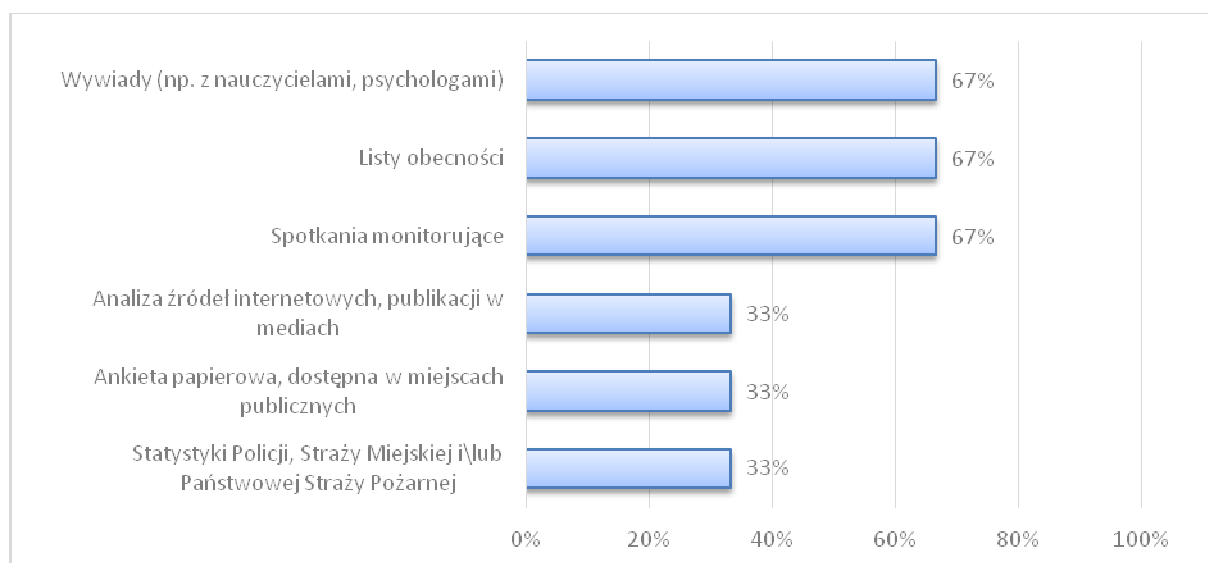
Wykres 20. Oczekiwane efekty projektów z obszaru Bezpieczeństwo w szkole

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania CAWI (próba = 3 projekty). Wyniki nie sumują się do 100%, ponieważ w ramach poszczególnych projektów można było oczekiwać kilku efektów.

W projektach z zakresu bezpieczeństwa w szkole najczęściej stosowano następujące sposoby monitoringu: listy obecności, spotkania i wywiady (2/3 projektów). W co trzecim projekcie posłużono się do oceny efektów statystykami Policji/Straży Miejskiej/Państwowej Straży Pożarnej, ankietami papierowymi bądź analizą źródeł internetowych lub medialnych.

Wykres 21. Rozkład odpowiedzi na pytanie: „Jakie metody monitoringu i źródła weryfikacji efektów projektu zostały użyte?” (dotyczący obszaru Bezpieczeństwo w szkole)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania CAWI (próba = 3 projekty).

W 67% projektów z obszaru Bezpieczeństwo w szkole zostały zrealizowane wszystkie zakładane rezultaty, a czasem nawet wskaźniki przewidywanych efektów przekraczały 100% oczekiwań. W pozostałych projektach (33%) udało się zrealizować między 80% a 89% założonych efektów projektu. Wynikło to z tego, że nie objęto wystarczająco dużego zakresu osobowego, a spodziewano się, że np. w konkursach plastycznych weźmie udział większa ilość uczestników.

W 67% projektach pojawiły się również efekty, których na początku nie przewidziano. Powstał np. nowy program z zakresu psychologiczno-pedagogicznego, jako kontynuacja „Ja wybieram” (obejmującego uczniów trzecich klas) i został skierowany do uczniów klas czwartych. Dzięki specjalistom, stworzono również broszurę dla rodziców, której na etapie pisania wniosku o dofinansowanie nie przewidywano.

W żadnym z projektów nie pojawiły się problemy związane ze sprawozdawczością, natomiast czasem występowały trudności dotyczące monitorowania rezultatów (dotyczące 1/3 projektów). Były to głównie problemy natury technicznej, wynikające z dużej liczby osób zaangażowanych w projekt oraz ilości prowadzonych działań. Niekiedy nie udawało się przeprowadzać działań monitorujących we wcześniej założonych terminach. Kolejną trudnością w jednym projekcie był fakt,

że dofinansowanie na realizację całego projektu (zaplanowanego na okres od lutego do grudnia 2012) realizator otrzymał w maju, stąd część działań trzeba było przesunąć na inny termin lub oprzeć się w większym stopniu na wolontariacie. W wyniku tego koordynator miał problemy z nadzorowaniem wielu zadań jednocześnie, gdyż problemy się spiętrzyły w jednym okresie.

Nieoczekiwane rezultaty identyfikowano w 2/3 z badanych projektów. W jednym przypadku były one tylko pozytywne, a w drugim zarówno pozytywne, jak i negatywne. Niekorzystne rezultaty wiązały się z tym, że dyrektorzy szkół niechętnie godzą się na rezygnację z lekcji na rzecz warsztatów i realizatorom trudno ich było przekonać żeby rzeczono zajęcia się odbyły. Przeważały jednak pozytywne rezultaty, gdyż dzięki wolontariuszom udało się przeprowadzić więcej działań niż planowano (respondent wymienił np. szkolenie dla uczniów klas trzecich gimnazjum, które dotyczyło skutków spożywania alkoholu przez kobiety w ciąży). Również nadspodziewanie dużo osób wzięło udział w organizowanych piknikach.

Bezpieczeństwo w środkach komunikacji publicznej

Projektów, których głównym tematem był obszar bezpieczeństwa w środkach komunikacji publicznej, w 2012 zrealizowano dwa. Oba odbyły się na terenie województwa świętokrzyskiego.

Tabela 4. Liczba i nazwy projektów realizowanych w ramach obszaru Bezpieczeństwo w środkach komunikacji publicznej

Bezpieczeństwo w środkach komunikacji publicznej	
Liczba projektów zrealizowanych w 2012 r.	2
W tym w poszczególnych województwach:	
dolnośląskie	-
kujawsko-pomorskie	-
lubelskie	-
lubuskie	-
łódzkie	-
małopolskie	-

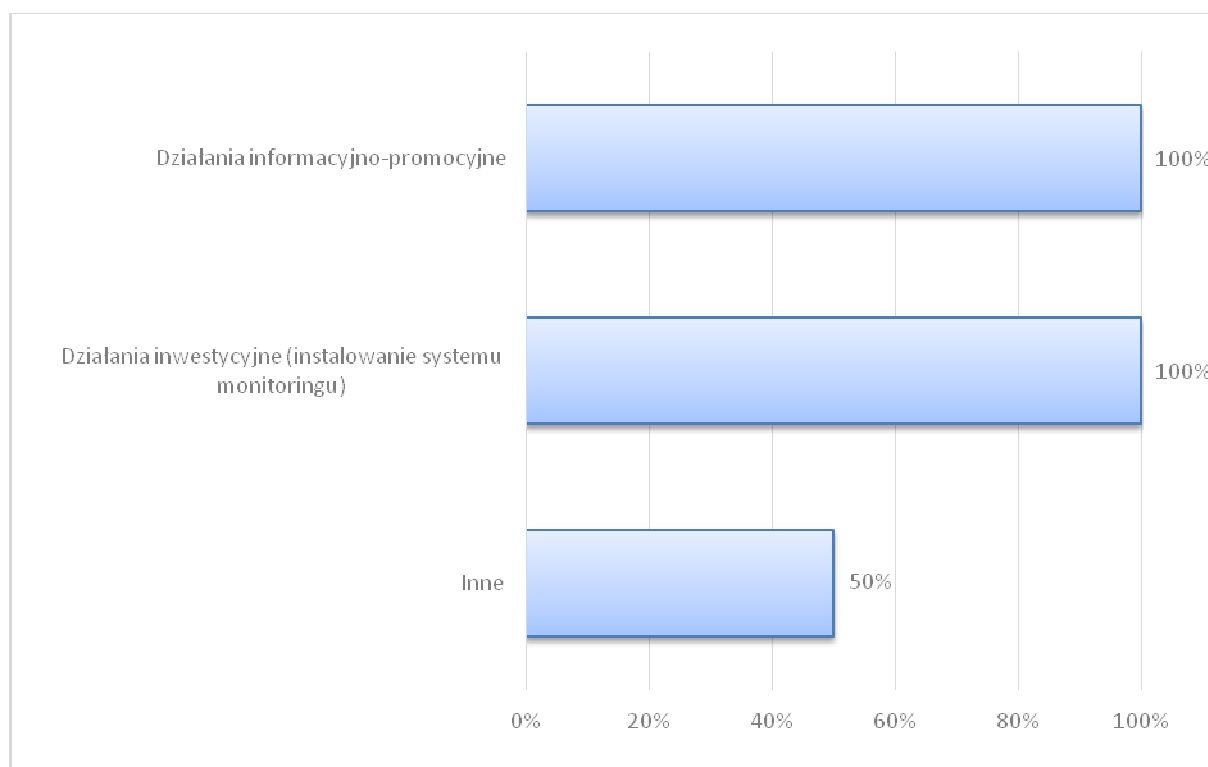
mazowieckie	-
opolskie	-
podkarpackie	-
podlaskie	-
pomorskie	-
śląskie	-
świętokrzyskie	2 • <i>Pasażer zawsze bezpieczny</i> • <i>Podróżuję bezpiecznie komunikacją miejską</i>
warmińsko-mazurskie	-
wielkopolskie	-
zachodniopomorskie	-

Źródło: Opracowanie własne.

W ramach badania nawiązującego do programu Razem bezpieczniej, realizowanego w roku 2012, udział wzięli reprezentanci obu projektów z obszaru Bezpieczeństwo w środkach komunikacji publicznej. Projekty realizowały, odpowiednio: jednostka samorządu terytorialnego i Straż Miejska. Jeśli chodzi o teren, gdzie toczyły się działania projektowe, to w jednym przypadku było to miasto, a w drugim obszar kilku gmin. Realizację obu projektów poprzedziła analiza problemów i potrzeb lokalnych, które w następstwie projektu zostały rozwiązane.

Działania podejmowane w trakcie projektów miały zawsze charakter informacyjno-promocyjny oraz inwestycyjny, związany np. z instalacją systemu monitoringu. W jednym projekcie dodatkowo przeprowadzono akcje o charakterze prewencyjno-wywiadowczym oraz szkolenia.

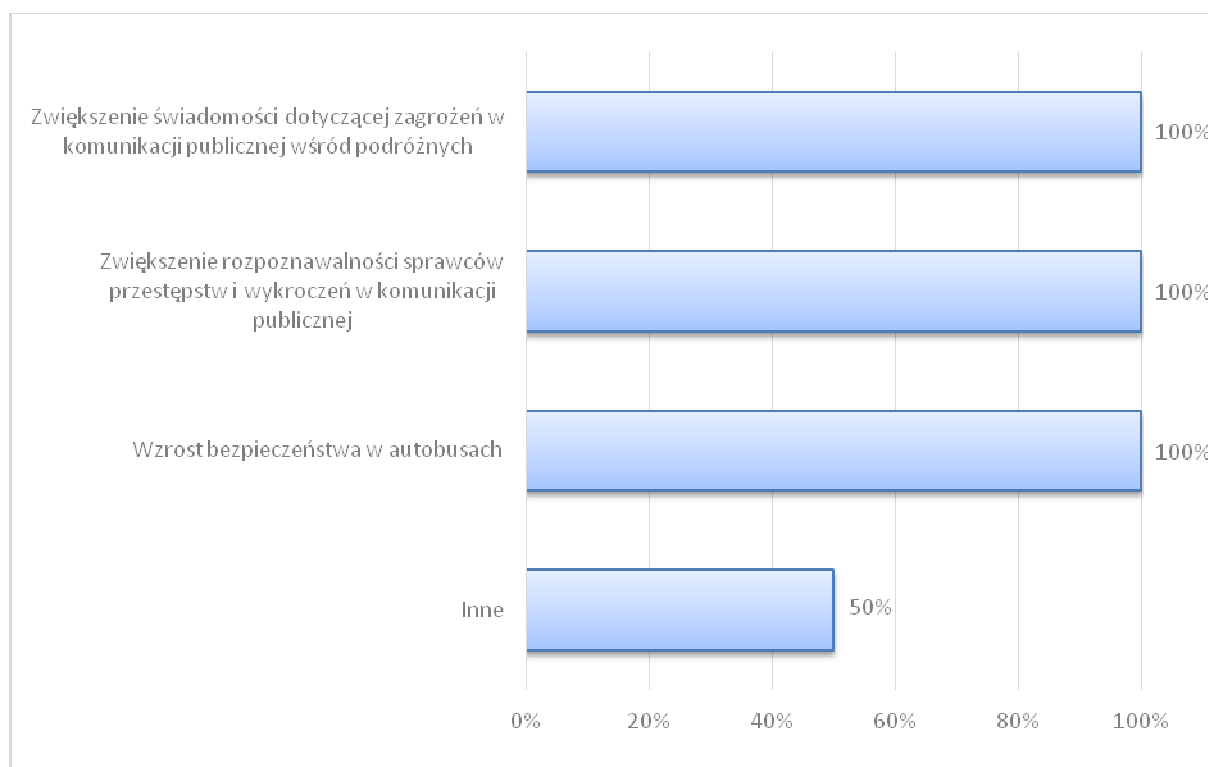
Wykres 22. Działania zaplanowane w ramach projektów z obszaru Bezpieczeństwo w środkach komunikacji publicznej

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania CAWI (próba = 2 projekty). Wyniki nie sumują się do 100%, ponieważ w ramach poszczególnych projektów realizowane mogło być więcej niż jedno działanie.

Realizowane projekty w obu przypadkach miały na celu zwiększenie: bezpieczeństwa w autobusach oraz świadomości pasażerów dotyczącej zagrożeń, a także rozpoznawalności sprawców przestępstw i wykroczeń w komunikacji publicznej. Dodatkowymi celami, do których osiągnięcia dążono dzięki realizacji projektu „Pasażer zawsze bezpieczny”, były: wzrost zaufania do podmiotów działających na rzecz bezpieczeństwa publicznego oraz zmniejszenie zobojętnienia wśród mieszkańców na akty przemocy i działania patologiczne.

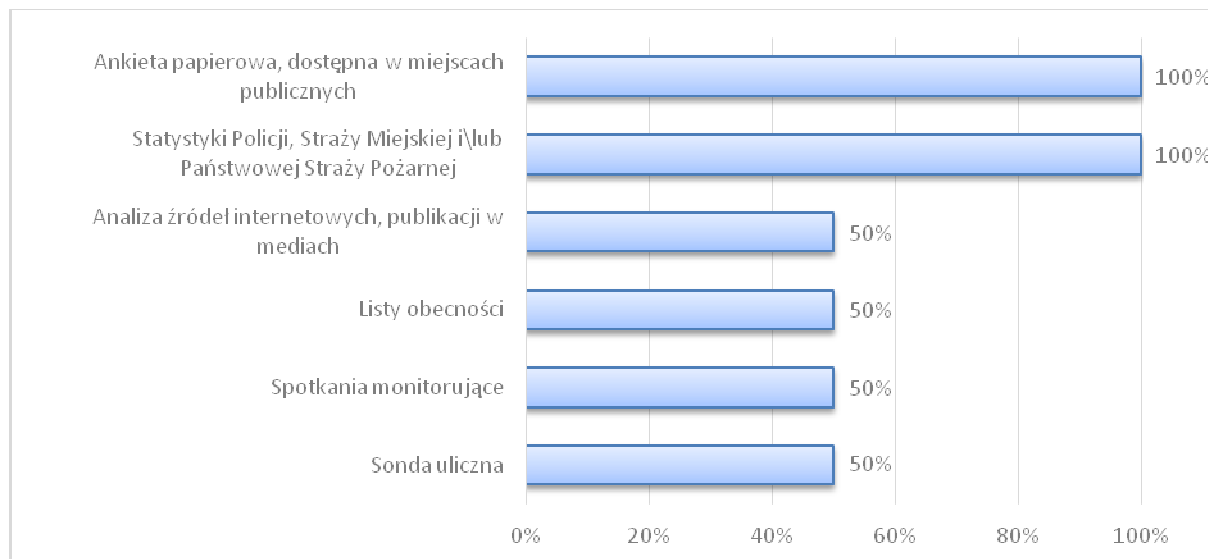
Wykres 23. Oczekiwane efekty projektów z obszaru Bezpieczeństwo w środkach komunikacji publicznej

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania CAWI (próba = 2 projekty). Wyniki nie sumują się do 100%, ponieważ w ramach poszczególnych projektów można było oczekiwać kilku efektów.

Do monitorowania obu projektów z zakresu bezpieczeństwa w środkach komunikacji publicznej, zastosowano ankietę papierową, dostępną w miejscach publicznych oraz statystyki służb i formacji mundurowych. W jednym z projektów w celu oceny efektów, korzystano również z: sondy ulicznej, spotkań monitorujących, list obecności oraz analizy publikacji.

Wykres 24. Rozkład odpowiedzi na pytanie: „Jakie metody monitoringu i źródła weryfikacji efektów projektu zostały użyte?” (dotyczący obszaru Bezpieczeństwo w środkach komunikacji publicznej)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania CAWI (próba = 2 projekty).

Jeden z projektów zrealizował zakładane rezultaty w stu procentach, natomiast drugi w mniej niż 90%. Powodem był fakt, że statystyki pokazują, iż nie udało się wyeliminować wszelkich patologii. Realizator jako działania patologiczne traktuje nie tylko dokonywane przestępstwa i wykroczenia, ale również np. agresywne zachowania w komunikacji miejskiej. Jednak takie zjawiska jak kradzieże zostały znacznie ograniczone, a sprawcy są dzięki monitoringowi szybko identyfikowani i zatrzymywani przez Policję. Nadal potrzebna jest walka z obojętnością obywateli, którzy są świadkami popełnianych przestępstw i nie potrafią odpowiednio reagować na niepokojące sytuacje.

W jednym projekcie pojawiły się efekty, których nie przewidziano na etapie pisania wniosku o dofinansowanie. Okazało się, że program wpisał się w plany dotyczące następnego roku, potrzebna była dalsza jego kontynuacja przez Straż Miejską we współpracy z Policją. Powtarzały się prośby o naklejanie kolejnych plakatów w środkach komunikacji publicznej i o patrole umundurowane w autobusach, gdzie kamery nie są zamontowane.

W żadnym z projektów obszaru Bezpieczeństwo w środkach komunikacji publicznej nie pojawiały się trudności podczas monitorowania efektów. Nie zidentyfikowano również

nieoczekiwanych rezultatów monitoringu, ani nie wystąpiły problemy w sprawozdawczości.

Ochrona dziedzictwa narodowego

Obszar Ochrona dziedzictwa narodowego cieszył się wśród projektodawców podobną popularnością, co obszar Bezpieczeństwo w środkach komunikacji publicznej. Różnicą było to, że projekty zostały zrealizowane w dwu województwach: lubuskim i zachodniopomorskim.

Tabela 5. Liczba i nazwy projektów realizowanych w ramach obszaru Ochrona dziedzictwa narodowego w poszczególnych województwach

Ochrona dziedzictwa narodowego	
Liczba projektów zrealizowanych w 2012 r.	2
W tym w poszczególnych województwach:	
dolnośląskie	-
kujawsko-pomorskie	-
lubelskie	-
lubuskie	1 Nauka i technika XXI wieku na rzecz ochrony dziedzictwa narodowego II
łódzkie	-
małopolskie	-
mazowieckie	-
opolskie	-
podkarpackie	-
podlaskie	-
pomorskie	-
śląskie	-
świętokrzyskie	-
warmińsko-mazurskie	-
wielkopolskie	-
zachodniopomorskie	1 Poprawa bezpieczeństwa zabytków w Powiecie Stargardzkim

Źródło: Opracowanie własne.

W badaniu metodą CAWI wziął udział koordynator jednego z dwu projektów mieszczących się w obszarze tematycznym Ochrona dziedzictwa narodowego. Z tego powodu wszystkie poniższe dane odnoszą się tylko do projektu „Poprawa bezpieczeństwa zabytków w powiecie stargardzkim”.

Projekt był realizowany przez jednostkę samorządu terytorialnego na terenie powiatu. Realizację poprzedziła analiza problemów i potrzeb lokalnych, które później zostały rozwiązane.

Działaniami zaplanowanymi w ramach projektu było: znakowanie zabytków ruchomych mikrocząsteczkami zawierającymi kody alfanumeryczne oraz stworzenie bazy danych oznakowanych obiektów i umieszczenie tablic informacyjnych o ochronie prawnej na zabytkowych kościołach. Wśród oczekiwanych efektów wymieniono: ochronę i poprawę bezpieczeństwa zabytków w powiecie stargardzkim, wzrost świadomości mieszkańców na temat rangi zabytków i potrzeby ochrony dziedzictwa kulturowego oraz wypracowanie dobrej współpracy między właścicielami zabytków, samorządem, instytucjami konserwatorskimi i służbami mundurowymi.

Zrealizowano 100% zakładanych rezultatów projektu, a metody monitoringu jakie wykorzystano, to listy obecności oraz ankieta papierowa, wysłana do adresatów projektu. W czasie trwania projektu nie odnotowano efektów, których nie przewidziano na etapie pisania wniosku o dofinansowanie. Nie pojawiły się również trudności podczas monitorowania i sprawozdawczości, ani nie zidentyfikowano nieoczekiwanych rezultatów.

Przemoc w rodzinie

Obszar tematyczny Przemoc w rodzinie, był tym, w ramach którego zrealizowano najwięcej projektów, bo aż dziewięć. Dwa z nich odbyły się w województwie dolnośląskim, pozostałe w: lubelskim, opolskim, podkarpackim, podlaskim, świętokrzyskim, warmińsko-mazurskim i zachodniopomorskim.

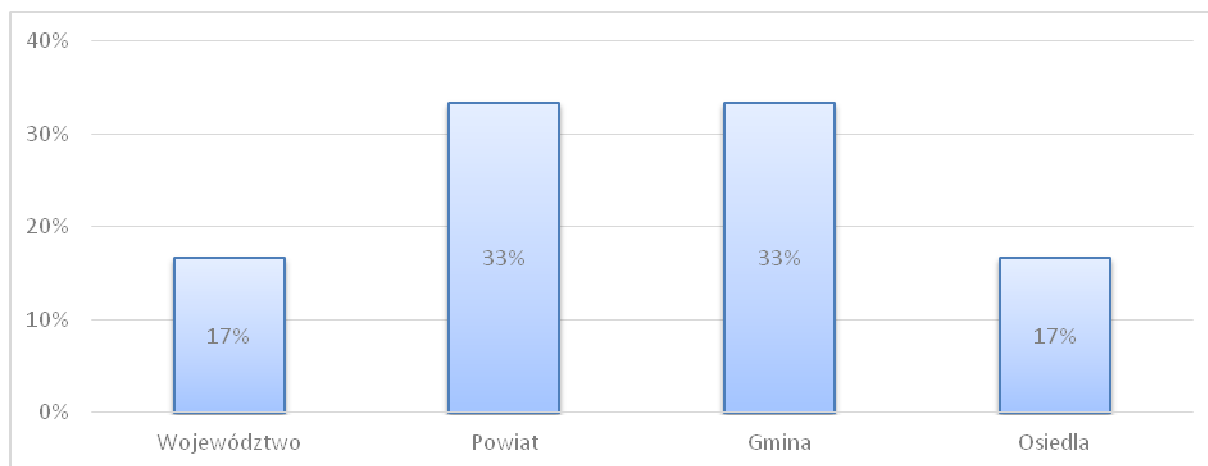
Tabela 6. Liczba i nazwy projektów realizowanych w ramach obszaru Przemoc w rodzinie w poszczególnych województwach

Przemoc w rodzinie	
Liczba projektów zrealizowanych w 2012 r.	9
W tym w poszczególnych województwach:	
dolnośląskie	2 • <i>Wspólnie dla bezpiecznej rodziny</i> • <i>Program edukacyjno-informacyjny „Zrozumieć przemoc”</i>
kujawsko-pomorskie	-
lubelskie	1 • <i>Razem przeciw przemocy</i>
lubuskie	-
łódzkie	-
małopolskie	-
mazowieckie	-
opolskie	1 • <i>Przemoc w rodzinie - jednym głosem mówimy NIE – edycja 2012</i>
podkarpackie	1 • <i>Żyj świadomie - bez przemocy!</i>
podlaskie	1 • <i>Bezpiecznie znaczy mądrze cz. III</i>
pomorskie	-
śląskie	-
świętokrzyskie	1 • <i>Masz siłę, masz wiarę</i>
warmińsko-mazurskie	1 • <i>Stop przemocy w rodzinie II</i>
wielkopolskie	-
zachodniopomorskie	1 • <i>Żółta kartka dla sprawcy przemocy – II edycja</i>

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania CAWI.

W badaniu wzięli udział przedstawiciele sześciu projektów z obszaru tematycznego przemocy w rodzinie. 2/3 tego rodzaju projektów realizowały jednostki samorządu terytorialnego, natomiast 33% organizacje pozarządowe. Jeżeli chodzi o obszar, na którym toczyły się działania projektowe, w większości obejmował on jedną gminę lub cały powiat (po 33% odpowiedzi wskazywało na jedną z wymienionych opcji). Po 17% projektów realizowanych było na terenie całego województwa bądź kilku osiedli w jednym mieście.

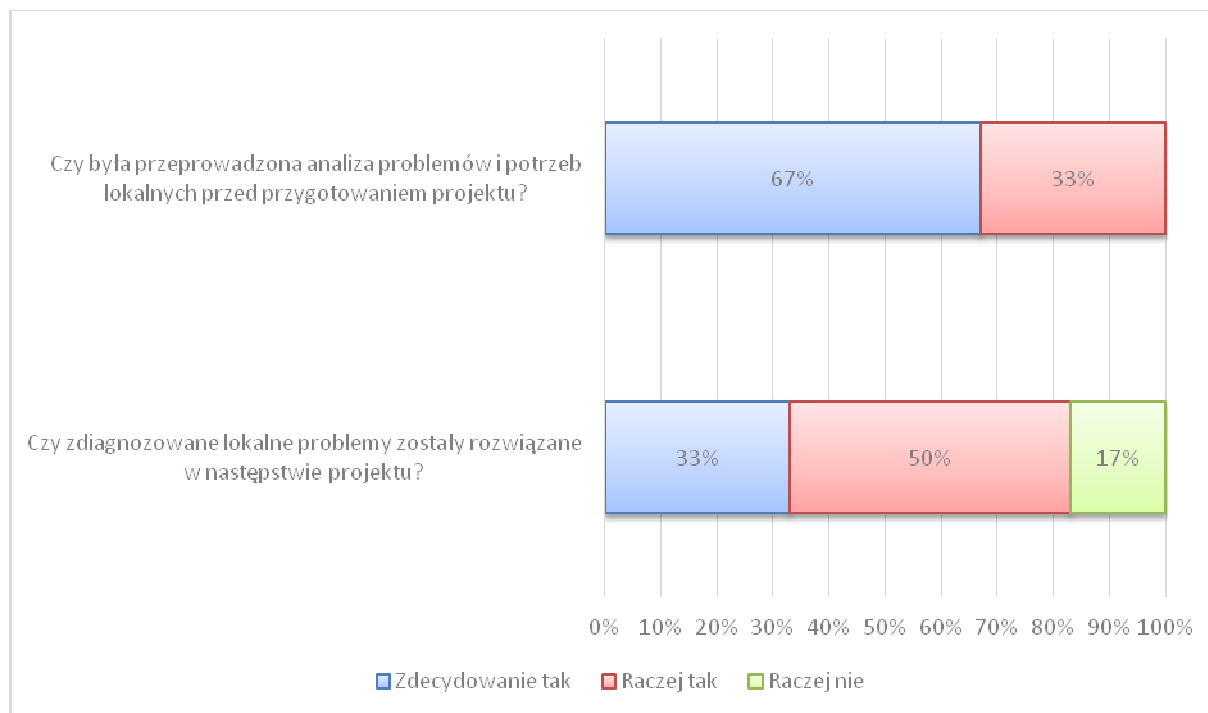
Wykres 25. Rozkład odpowiedzi na pytanie: „Na jakim obszarze realizowano projekt?” (dotyczący obszaru Przemoc w rodzinie)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania CAWI (próba = 6 projektów).

W przypadku wszystkich projektów przeprowadzono analizę potrzeb lokalnych przed rozpoczęciem realizacji. W następstwie zdecydowanej większości projektów (88%) zdiagnozowane problemy zostały rozwiązane. W przypadku innych, potrzebna jest kontynuacja działań, aby bardziej ograniczyć występowanie zjawiska przemocy w rodzinie.

Wykres 26. Rozkład odpowiedzi na pytania dotyczące diagnozy i rozwiązywania lokalnych problemów związanych z projektem (dotyczący obszaru Przemoc w rodzinie)

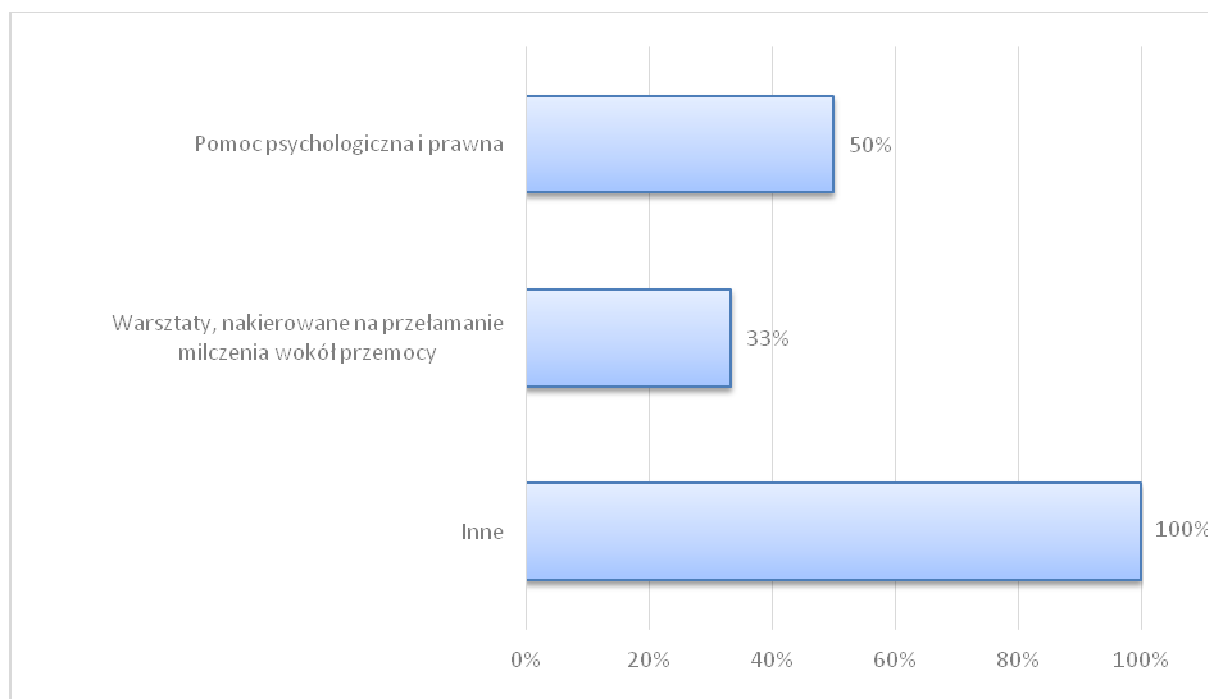
Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania CAWI (próba = 6 projektów).

Połowa projektów z obszaru tematycznego Przemoc w rodzinie zakładała pomoc psychologiczną i prawną dla ofiar przemocy. Co trzeci projekt przewidywał działania nakierowane na przełamanie milczenia wokół przemocy, takie jak warsztaty nawiązujące do tematyki tzw. ciemnej liczby przestępstw. Każdy z projektów, które się odbyły w roku 2012, obejmował elementy dodatkowe, wśród których były m.in.:

- szkolenia, superwizje i wskazówki dla osób pracujących nad ograniczeniem zjawiska przemocy w rodzinie (pedagogów, lekarzy, policjantów), współpraca służb i instytucji,
- grupy wsparcia (oraz wyjazdy integracyjno-edukacyjne dla członków grupy wsparcia),
- praca terapeutyczna z członkami rodzin zagrożonych wystąpieniem problemu przemocy oraz ze zdiagnozowanym problemem przemocy,

- spotkania świąteczne dla rodzin objętych programem, letnie akcje dla dzieci, integracja mieszkańców osiedla,
- badania diagnostyczne dotyczące sztafety międzypokoleniowej u osób doświadczających przemocy w rodzinie,
- społeczna kampania informacyjna (plakaty, ulotki, konferencje, konkursy).

Wykres 27. Działania zaplanowane w ramach projektów z obszaru Przemoc w rodzinie

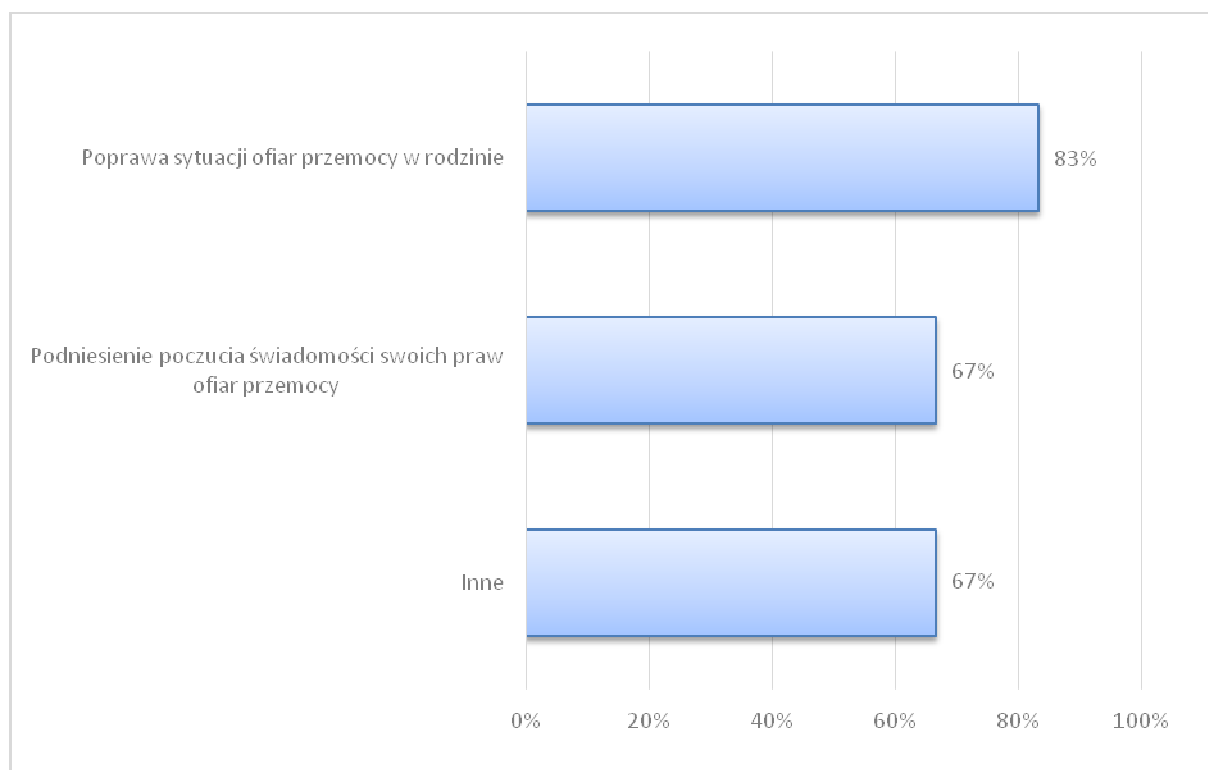
Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania CAWI (próba = 6 projektów). Wyniki nie sumują się do 100%, ponieważ w ramach poszczególnych projektów realizowane mogło być więcej niż jedno działanie.

83% projektów miało na celu bezpośrednią poprawę sytuacji ofiar przemocy w rodzinie, a kolejne 67% podniesienie wśród ofiar przemocy poczucia świadomości swoich praw. Również 2/3 projektów zakładało inne efekty, takie jak:

- nagłośnienie problemu przemocy domowej wśród lokalnej społeczności,
- podniesienie poziomu edukacji w zakresie komunikacji, asertywnych zachowań, konstruktywnych metod wychowawczych,

- zapewnienie instytucjom bodźców angażowania się w działania z zakresu przeciwdziałania przemocy, zacieśnienie współpracy organizacji społecznych świadczących pomoc prawną, psychologiczną i socjalną dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
- rozpowszechnienie odpowiednich wzorców życia rodzinnego (opartego na wzajemnej pomocy, szacunku, partnerstwie, umiejętności rozwiązywania konfliktów bez stosowania przemocy), zwiększenie integracji wewnątrzrodzinnej, zapobieganie działaniom aspołecznym dzieci,
- profesjonalizacja działań osób pracujących z rodzinami wykluczonymi, dziećmi zagrożonymi marginalizacją lub zmarginalizowanymi,
- funkcjonowanie bardziej spójnego systemu oddziaływania na osoby stosujące przemoc,
- pozytywne zmiany w zakresie poczucia sprawstwa i samooceny u osób doświadczających przemocy oraz zwiększenie ich aktywności dotyczącej samodzielnego rozwiązywania problemów.

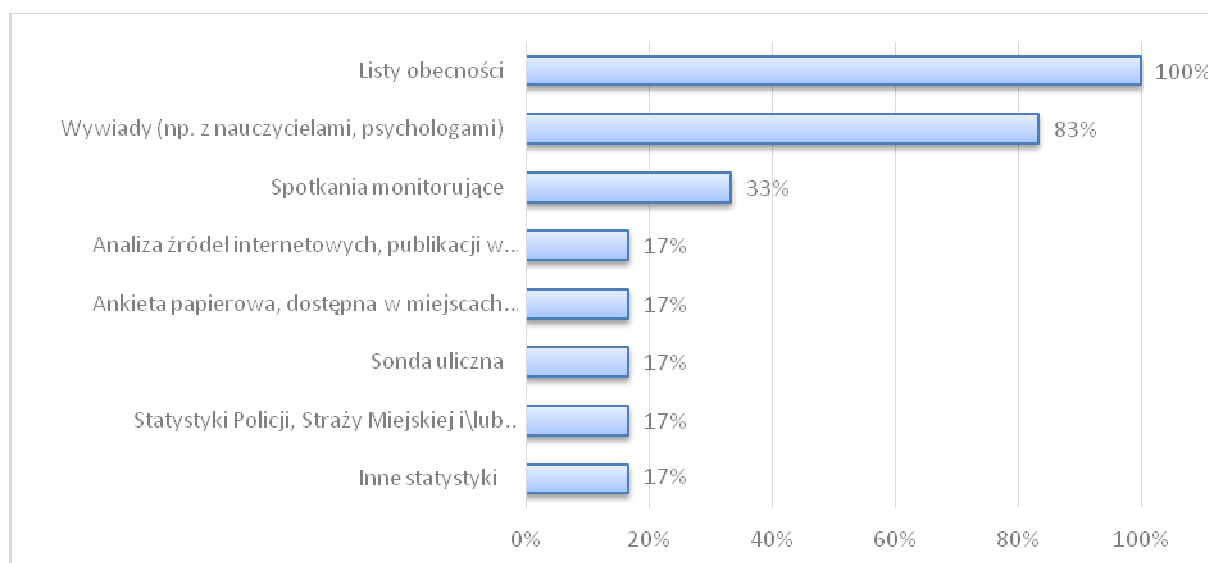
Wykres 28. Oczekiwane efekty projektów z obszaru Przemoc w rodzinie

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania CAWI (próba = 6 projektów). Wyniki nie sumują się do 100%, ponieważ w ramach poszczególnych projektów można było oczekiwać kilku efektów.

Tylko jedna metoda monitoringu była wykorzystywana we wszystkich badanych projektach – listy obecności. W większości projektów do ewaluacji wykorzystywano także wywiady np. z psychologami i nauczycielami (83%). Na trzecim miejscu pod względem popularności, jeśli chodzi o metody, znalazły się spotkania monitorujące (33%).

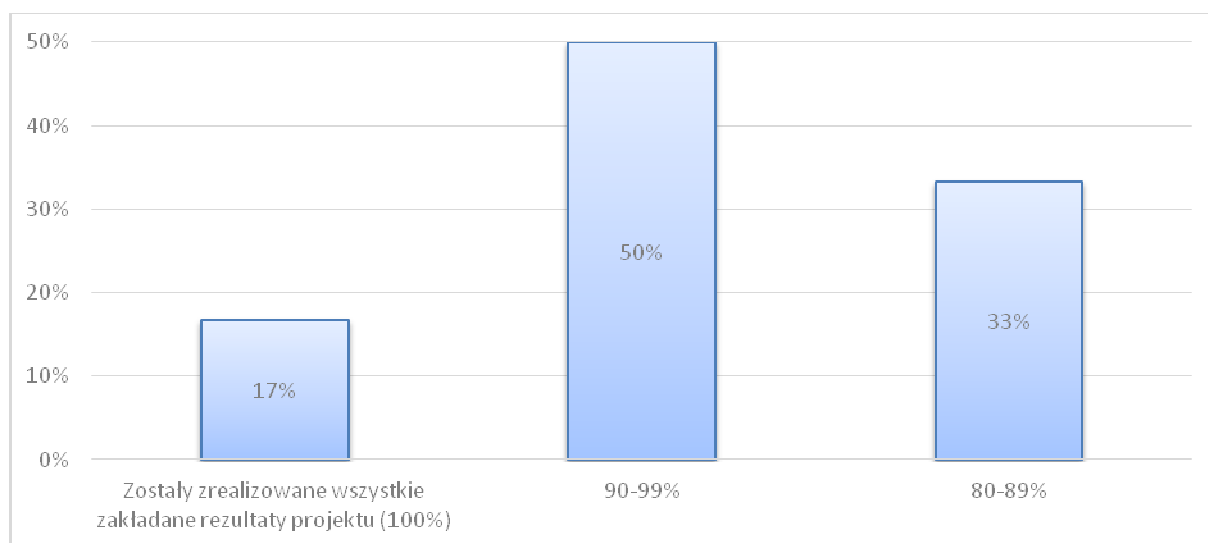
Wykres 29. Rozkład odpowiedzi na pytanie: „Jakie metody monitoringu i źródła weryfikacji efektów projektu zostały użyte?” (dotyczący obszaru Przemoc w rodzinie)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania CAWI (próba = 6 projektów).

W większości projektów (67%) udało się zrealizować przynajmniej 90% zakładanych rezultatów. W przypadku 1/3 projektów stopień procentowy osiągnięcia założeń wyniósł między 80% a 89%. Niepełna realizacja wynikała z wysoko postawionych celów – przeszacowania wskaźników. Odnotowano zmniejszenie się skali przemocy i większą wykrywalność jej przypadków, ale trudno wyeliminować to zjawisko całkowicie. Nadal nie wszyscy z beneficjentów projektów czują się bezpiecznie. Społeczeństwo również potrzebuje czasu, aby wykształcić obywatelską postawę i nabrać zaufania do służb, które bez pomocy osób czujnych i wrażliwych na krzywdę nie będą skutecznie działały.

Wykres 30. Rozkład odpowiedzi na pytanie: „W jakim stopniu zostały zrealizowane zakładane rezultaty projektu?” (dotyczący obszaru Przemoc w rodzinie)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania CAWI (próba = 6 projektów).

W 33% projektów pojawiły się efekty, których nie przewidziano na etapie początkowym. W trakcie projektu zauważono, że wielu mieszkańców zgłasza się do realizatorów, traktując ich jako osoby, które budzą poczucie bezpieczeństwa. Beneficjenci zaczęli się kontaktować z pracownikami nawet w dni wolne, w chwilach kiedy czują, że potrzebują pomocy, chociaż grupą docelową stanowiły osoby z reguły nieufne i uprzedzone do wszelkich służb społecznych.

Niewielkie trudności pojawiały się podczas monitorowaniu rezultatów i sprawozdawczości za ledwie w pojedynczych projektach. Nieoczekiwane rezultaty były domeną 2/3 projektów. Jednak w każdym przypadku efekty te były pozytywne. Respondenci wspominali, że dzięki realizacji projektu społeczność lokalna bardziej otwarcie mówi o swoich problemach. Wiele osób poznało swoje prawa i korzysta z tej wiedzy w życiu codziennym. Mieszkańcy dowiedzieli się jak i gdzie zgłaszać sytuacje, które wzbudzają w nich niepokój i mniej boją się prosić o pomoc, kiedy jej potrzebują. Zauważalna była też większa aktywność i włączanie się w organizację różnych lokalnych wydarzeń.

4. Wnioski i rekomendacje

Na podstawie dotychczas przeprowadzonej ewaluacji w oparciu o źródła wtórne oraz ankiety wśród projektodawców, można przedstawić następujące rekomendacje w celu zwiększenia efektywności programu „Razem bezpieczniej” w przyszłości:

- W najczęściej realizowanych projektach, dotyczących obszaru przemocy w rodzinie, powinno pojawić się więcej działań skierowanych do osób płci męskiej, w celu większego zaktywizowania ich do działań antyprzemocowych.
- Na zwiększenie efektywności Programu wpłynęłoby również profesjonalne szkolenie osób pracujących terapeutycznie z dziećmi i rodzinami z problemem przemocy w rodzinie.
- Nacisk powinien być też kładziony na działania profilaktyczne skierowane do młodzieży (m.in. streetworking), przy jednoczesnych dużych wymaganiach wobec kwalifikacji prowadzących.
- Wielu projektodawców zwracało uwagę na środki finansowe związane z poszczególnymi obszarami wsparcia i proponuje zwiększenie alokacji. Krokiem w dobrym kierunku byłoby zwiększenie możliwej do uzyskania kwoty dotacji. Zwiększenie środków dałoby możliwość realizacji projektów przez większą liczbę beneficjentów.
- Jeden z projektodawców, jako sposób poprawienia efektywności Programu zaproponował umożliwienie wykorzystania dotacji zgodnie z terminem rozpoczęcia projektu określonym we wniosku o dofinansowanie, a nie od momentu podpisania umowy.
- Promocja programu „Razem bezpieczniej” powinna kłaść większy nacisk na zachęcenie do udziału w Programie mniejszych gmin.
- Efektywność programu zwiększyłyby także działania zmierzające do poprawy współpracy między organami porządkowymi a obywatelami (np. opracowanie zasad szybkiego reagowania).
- Tworzenie regulacji prawnych wspierających działania instytucji lokalnych na rzecz poprawy bezpieczeństwa (m.in. ruchu drogowego).

- Propozycja dalszej rozbudowy monitoringu w przewidzianych Programem miejscach (m.in. środki komunikacji miejskiej, szkoły, ulice).
- Ułatwienie realizacji programów opierających się na współpracy kilku podmiotów (przy udziale służb porządkowych).
- Programy, które odniosły sukces, warto promować i wspierać ich adaptację w innych miejscach.
- Programy nie mające charakteru akcyjnego (lub jednorocznego wydarzenia) warto wspierać wieloletnio (w szczególności kiedy celem jest zmiana postaw).

5. Załączniki

Wzór kwestionariusza CAWI

Szanowni Państwo,

Firma EU-Consult sp. z o.o. na zlecenie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych prowadzi obecnie badanie efektywności projektów lokalnych w ramach programu „Razem bezpieczniej”, dofinansowanych i realizowanych we wszystkich obszarach wsparcia Programu. Dlatego też prosimy projektodawców o wypełnienie poniższej ankiety.

1. Proszę wpisać nazwę projektu:

.....

2. Na terenie którego województwa był realizowany projekt?

1. Dolnośląskie
2. Kujawsko-pomorskie
3. Lubelskie
4. Lubuskie
5. Łódzkie
6. Małopolskie
7. Mazowieckie
8. Opolskie
9. Podkarpackie
10. Podlaskie
11. Pomorskie
12. Śląskie
13. Świętokrzyskie
14. Warmińsko-mazurskie
15. Wielkopolskie
16. Zachodniopomorskie

3. Na jakim obszarze realizowano projekt? *(np. konkretne osiedle, gmina lub powiat)*
.....
4. Jakiego rodzaju instytucja realizowała projekt?
1. Jednostka samorządu terytorialnego
 2. Organizacja pozarządowa
 3. Inna – jaka?
5. Czy była przeprowadzona analiza problemów i potrzeb lokalnych przed przygotowaniem projektu?
1. Zdecydowanie tak
 2. Raczej tak
 3. Raczej nie
 4. Zdecydowanie nie
6. Czy zdiagnozowane lokalne problemy zostały rozwiązane w następstwie projektu?
1. Zdecydowanie tak
 2. Raczej tak
 3. Raczej nie
 4. Zdecydowanie nie
7. W ramach którego obszaru tematycznego programu „Razem bezpieczniej” był realizowany projekt? *(Jeżeli obejmował kilka obszarów, to który był priorytetowy?)*
1. Bezpieczeństwo w miejscach publicznych i w miejscu zamieszkania → *proszę przejść do pyt. 8*
 2. Przemoc w rodzinie → *proszę przejść do pyt. 10*
 3. Bezpieczeństwo w szkole → *proszę przejść do pyt. 12*
 4. Bezpieczeństwo w środkach komunikacji publicznej → *proszę przejść do pyt. 14*
 5. Bezpieczeństwo w ruchu drogowym → *proszę przejść do pyt. 16*
 6. Bezpieczeństwo w działalności gospodarczej → *proszę przejść do pyt. 18*
 7. Ochrona dziedzictwa narodowego → *proszę przejść do pyt. 20*

8. Jakie działania zaplanowano w ramach Państwa projektu?

1. Zwiększanie patroli
2. Wzmocnienie (np. rozbudowa) monitoringu
3. Rewitalizacja, tworzenie bezpiecznej przestrzeni publicznej (np. oświetlenie, drogi rowerowe)
4. Zajęcia dla mieszkańców
5. Działania prewencyjno-profilaktyczne
6. Inne – jakie?

9. Jakie były oczekiwane efekty projektu? *(po udzieleniu odpowiedzi proszę przejść do pyt. 22)*

1. Ograniczanie przestępczości pospolitej i społecznych zachowań
2. Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców
3. Poprawa przepływu informacji o popełnianych wykroczeniach i przestępstwach
4. Inne – jakie?

10. Jakie działania zaplanowano w ramach Państwa projektu?

1. Tworzenie ośrodków wsparcia dla ofiar przestępstw (i wykroczeń)
2. Warsztaty, nakierowane na przełamanie milczenia wokół przemocy (ciemna liczba przestępstw)
3. Pomoc psychologiczna i prawna
4. Inne – jakie?

11. Jakie były oczekiwane efekty projektu? *(po udzieleniu odpowiedzi proszę przejść do pyt. 22)*

1. Podniesienie poczucia świadomości swoich praw ofiar przemocy
2. Poprawa sytuacji ofiar przemocy w rodzinie
3. Powstanie ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy
4. Ułatwienie identyfikacji rodzin, w których występuje problem przemocy
5. Inne – jakie?

12. Jakie działania zaplanowano w ramach Państwa projektu?

1. Tworzenie (lub rozbudowa) systemu monitoringu
2. Inwestycje infrastrukturalne poprawiające bezpieczeństwo (bezpieczne szatnie, łazienki, otoczenie itp.)
3. Spotkania edukacyjne (np. z psychologami, Policją)
4. Zajęcia dodatkowe dla dzieci i młodzieży (np. warsztaty)
5. Inne – jakie?

13. Jakie były oczekiwane efekty projektu? *(po udzieleniu odpowiedzi proszę przejść do pyt. 22)*

1. Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa w szkole
2. Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa wśród uczniów
3. Zwiększenie wiedzy uczniów dotyczącej reagowania na niebezpieczne sytuacje
4. Zwiększenie wiedzy młodzieży na temat konsekwencji łamania obowiązującego prawa
5. Zagospodarowanie czasu wolnego młodzieży
6. Bezpieczne korzystanie z internetu przez dzieci i młodzież
7. Inne – jakie?

14. Jakie działania zaplanowano w ramach Państwa projektu?

1. Działania inwestycyjne (instalowanie systemu monitoringu)
2. Działania informacyjno-promocyjne
3. Inne – jakie?

15. Jakie były oczekiwane efekty projektu? *(po udzieleniu odpowiedzi proszę przejść do pyt. 22)*

1. Wzrost bezpieczeństwa w autobusach
2. Zwiększenie rozpoznawalności sprawców przestępstw i wykroczeń w komunikacji publicznej
3. Zwiększenie świadomości dotyczącej zagrożeń w komunikacji publicznej wśród podróżnych

4. Inne – jakie?

16. Jakie działania zaplanowano w ramach Państwa projektu?

1. Inwestycję w infrastrukturę i inżynierię drogową
2. Działania edukacyjne i wychowawcze w obszarze bezpieczeństwa ruchu drogowego
3. Działania edukacyjne w zakresie pierwszej pomocy
4. Inne – jakie?

17. Jakie były oczekiwane efekty projektu? *(po udzieleniu odpowiedzi proszę przejść do pyt. 22)*

1. Redukcja liczby wypadków drogowych
2. Redukcja liczby ofiar drogowych
3. Zwiększenie wiedzy (zwłaszcza dzieci) na temat zasad bezpieczeństwa w ruchu drogowym
4. Inne – jakie?

18. Jakie działania zaplanowano w ramach Państwa projektu?

1. Inwestycje w monitoring
2. Inwestycje w systemy przeciwpożarowe
3. Systemy oznakowań
4. Katalogowanie, tworzenie ewidencji
5. Inne – jakie?

19. Jakie były oczekiwane efekty projektu? *(po udzieleniu odpowiedzi proszę przejść do pyt. 22)*

1. Wzrost „bezpieczeństwa” budynków
2. Wzrost świadomości zarządców innych budynków w zakresie bezpieczeństwa
3. Inne – jakie?

20. Jakie działania zaplanowano w ramach Państwa projektu?

1. Tworzenie poradników dotyczących bezpiecznych kontaktów handlowych

2. Zabezpieczenie kontaktów handlowych
3. Inne – jakie?

21. Jakie były oczekiwane efekty projektu?

1. Zwiększenie bezpieczeństwa działalności gospodarczej (np. minimalizacja obrotu fałszywymi pieniędzmi)
2. Wzrost świadomości dotyczącej bezpieczeństwa w kontaktach handlowych wśród obywateli
3. Inne – jakie?

22. Jakie metody monitoringu (i źródła weryfikacji) efektów projektu zostały użyte?

1. Statystyki Policji, Straży Miejskiej i/lub Państwowej Straży Pożarnej
2. Inne statystyki – jakie?
3. Sonda uliczna
4. Ankieta papierowa, dostępna w miejscach publicznych
5. Ankieta elektroniczna
6. Inna ankieta – jaka?
7. Testy przed i po interwencji
8. Spotkania monitorujące
9. Listy obecności
10. Wywiady (np. z nauczycielami, psychologami)
11. Analiza źródeł internetowych, publikacji w mediach
12. Inne metody – jakie?

23. W jakim stopniu zostały zrealizowane zakładane rezultaty projektu?

1. Zostały zrealizowane wszystkie zakładane rezultaty projektu (100%)
2. 90-99%
3. 80-89%
4. 70-79%
5. 60-69%
6. 50-59%
7. poniżej 50%

24. Czy pojawiły się efekty projektu, których nie przewidziano na etapie pisania wniosku o dofinansowanie?

1. Zdecydowanie tak
2. Raczej tak
3. Raczej nie
4. Zdecydowanie nie

25. Czy pojawiały się trudności podczas monitorowaniu rezultatów?

1. Zdecydowanie tak
2. Raczej tak
3. Raczej nie
4. Zdecydowanie nie

26. Czy podczas monitoringu zidentyfikowano nieoczekiwane rezultaty?

1. Zdecydowanie tak
2. Raczej tak
3. Raczej nie
4. Zdecydowanie nie

27. Jakiego rodzaju nieoczekiwane rezultaty zidentyfikowano podczas monitoringu?

1. Pozytywne
2. Negatywne
3. Zarówno pozytywne, jak i negatywne
4. Trudno powiedzieć

28. Czy wystąpiły problemy w sprawozdawczości?

1. Zdecydowanie tak
2. Raczej tak
3. Raczej nie
4. Zdecydowanie nie

29. Jakiego rodzaju działania mogłyby być podjęte w przyszłości w celu zwiększenia efektywności programu „Razem bezpieczniej”?

.....

30. W kolejnym, jakościowym etapie badania nasi ankieterzy skontaktują się z wybranymi koordynatorami za pośrednictwem telefonu. Celem rozmowy będzie poszerzenie wiedzy ewaluatora na temat aspektów związanych z efektywnością poszczególnych obszarów projektu „Razem bezpieczniej”. W związku z powyższym prosimy o wpisanie nazwiska i numeru kontaktowego osoby wypełniającej niniejszą ankietę:

.....,

Dziękujemy za poświęcenie czasu.

Wzór scenariusza TDI

Szanowni Państwo,

Liczba pytań i ich kolejność może się różnić w zależności od odpowiedzi udzielonych przez respondenta w ankiecie CAWI oraz przebiegu wywiadu. Ankieter, po identyfikacji projektów gdzie pojawiały się trudności, nieoczekiwane rezultaty itp., ma za zadanie zadać pytania uzupełniające wiedzę pozyskaną dzięki narzędziu umożliwiającym pomiar ilościowy. Wywiad pozwoli na zdobycie dodatkowych informacji o charakterze jakościowym, dlatego ankieter powinien prosić rozmówcę o rozwijanie wypowiedzi i dopytywać.

Wprowadzenie:

Dzień dobry, jestem ankieterem/ką firmy EU-Consult, która na zlecenie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych prowadzi obecnie badanie efektywności projektów lokalnych w ramach programu „Razem bezpieczniej”, dofinansowanych i realizowanych we wszystkich obszarach wsparcia Programu. W nawiązaniu do ankiety interaktywnej chciał(a)bym zadać Panu/i kilka dodatkowych pytań i prosić o udzielenie możliwie szczegółowych i szczerych odpowiedzi.

Pytania:

Dla respondentów, którzy w CAWI na pyt. 5 odpowiedzieli „tak”:

1. Z Państwa odpowiedzi udzielonych w ankiecie interaktywnej wynika, że przed przygotowaniem projektu została przeprowadzona analiza problemów i potrzeb lokalnych. Jakie problemy w wyniku analizy zostały zdiagnozowane jako priorytetowe?

Dla respondentów, którzy w CAWI na pyt. 6 odpowiedzieli „nie”:

2. Dlaczego zdiagnozowane lokalne problemy nie zostały rozwiązane w następstwie projektu?

Sformułować pytanie na podstawie odpowiedzi respondenta na pyt. 22 CAWI:

3. Wśród metod monitoringu efektów projektu wymieniono: (...) Dlaczego w Państwa projekcie użyto właśnie takich metod?

Dla respondentów, którzy w CAWI na pyt. 24 odpowiedzieli „tak”:

4. Jakich efektów projektu nie przewidziano na etapie pisania wniosku o dofinansowanie? Czy w związku z nimi można by wykorzystać dodatkowe sposoby monitorowania rezultatów projektu?

Dla respondentów, którzy w CAWI na pyt. 25 odpowiedzieli „tak”:

5. Jakie trudności pojawiały się podczas monitorowania rezultatów? Jakie były prowadzone działania zaradcze?

Dla respondentów, którzy w CAWI udzielili odpowiedzi na pyt. 27:

6. Jakiego rodzaju nieoczekiwane rezultaty zidentyfikowano podczas monitoringu. Proszę je wymienić wraz z podaniem przyczyn, źródeł, etc.

Dla respondentów, którzy w CAWI na pyt. 28 odpowiedzieli „tak”:

7. Jakiego rodzaju problemy wystąpiły w sprawozdawczości? Czy można było im zaradzić?

Sformułować pytanie na podstawie szczegółowości odpowiedzi respondenta na pyt. 29 CAWI:

8. W celu zwiększenia efektywności programu „Razem bezpieczniej”, zaproponowali Państwo działania takie jak: (...) Proszę o rozwinięcie odpowiedzi/uzasadnienie odpowiedzi.

Dla wszystkich respondentów:

9. Czy jest jeszcze coś, o czym nie rozmawialiśmy, a co chciał(a)by Pan(i) jeszcze dodać (szczególnie w temacie efektywności Programu)?

Dziękuję za udzielenie wywiadu i życzę miłego dnia.

Spis tabel i wykresów

Tabela 1. Liczba i nazwy projektów realizowanych w ramach obszaru Bezpieczeństwo w miejscach publicznych i miejscu zamieszkania w poszczególnych województwach.... 17

Tabela 2. Liczba i nazwy projektów realizowanych w ramach obszaru Bezpieczeństwo w ruchu drogowym w poszczególnych województwach..... 22

Tabela 3. Liczba i nazwy projektów realizowanych w ramach obszaru Bezpieczeństwo w szkole w poszczególnych województwach..... 27

Tabela 4. Liczba i nazwy projektów realizowanych w ramach obszaru Bezpieczeństwo w środkach komunikacji publicznej..... 32

Tabela 5. Liczba i nazwy projektów realizowanych w ramach obszaru Ochrona dziedzictwa narodowego w poszczególnych województwach..... 37

Tabela 6. Liczba i nazwy projektów realizowanych w ramach obszaru Przemoc w rodzinie w poszczególnych województwach..... 39

Wykres 1. Liczba projektów z poszczególnych obszarów tematycznych Programu, realizowanych w roku 2012.....	8
Wykres 2. Liczba województw, w których realizowano w 2012 roku projekty z poszczególnych obszarów tematycznych Programu.....	9
Wykres 3. Liczba projektów w ramach programu „Razem bezpieczniej”, które realizowano w poszczególnych województwach w roku 2012	10
Wykres 4. Rozkład odpowiedzi na pytanie: „Na jakim obszarze realizowano projekt?” (dotyczący ogółu projektów).....	12
Wykres 5. Rozkład odpowiedzi na pytanie: „Jakiego rodzaju instytucja realizowała projekt?” (dotyczący ogółu projektów)	12
Wykres 6. Rozkład odpowiedzi na pytania dotyczące diagnozy i rozwiązywania lokalnych problemów związanych z projektem (dotyczący ogółu projektów)	13
Wykres 7. Rozkład odpowiedzi na pytanie: „W jakim stopniu zostały zrealizowane zakładane rezultaty projektu?” (dotyczący ogółu projektów)	14
Wykres 8. Rozkład odpowiedzi na pytanie: „Czy pojawiły się efekty projektu, których nie przewidziano na etapie pisania wniosku o dofinansowanie?” (dotyczący ogółu projektów).....	14
Wykres 9. Rozkład odpowiedzi na pytanie: „Czy pojawiały się trudności podczas monitorowaniu rezultatów?” (dotyczący ogółu projektów)	15
Wykres 10. Rozkład odpowiedzi na pytania: „Czy podczas monitoringu zidentyfikowano nieoczekiwane rezultaty? Jeżeli tak, to jakiego rodzaju?” (dotyczący ogółu projektów). 16	
Wykres 11. Rozkład odpowiedzi na pytanie: „Czy wystąpiły problemy w sprawozdawczości?” (dotyczący ogółu projektów)	17
Wykres 12. Działania zaplanowane w ramach projektów z obszaru Bezpieczeństwo w miejscach publicznych i miejscu zamieszkania	19

Wykres 13. Oczekiwane efekty projektów z obszaru Bezpieczeństwo w miejscach publicznych i miejscu zamieszkania	20
Wykres 14. Rozkład odpowiedzi na pytanie: „Jakie metody monitoringu i źródła weryfikacji efektów projektu zostały użyte?” (dotyczący obszaru Bezpieczeństwo w miejscach publicznych i miejscu zamieszkania).....	21
Wykres 15. Działania zaplanowane w ramach projektów z obszaru Bezpieczeństwo w ruchu drogowym.....	24
Wykres 16. Oczekiwane efekty projektów z obszaru Bezpieczeństwo w ruchu drogowym	24
Wykres 17. Rozkład odpowiedzi na pytanie: „Jakie metody monitoringu i źródła weryfikacji efektów projektu zostały użyte?” (dotyczący obszaru Bezpieczeństwo w ruchu drogowym).....	25
Wykres 18. Rozkład odpowiedzi na pytanie: „Czy pojawiły się efekty projektu, których nie przewidziano na etapie pisania wniosku o dofinansowanie?” (dotyczący obszaru Bezpieczeństwo w ruchu drogowym).....	26
Wykres 19. Działania zaplanowane w ramach projektów z obszaru Bezpieczeństwo w szkole.....	29
Wykres 20. Oczekiwane efekty projektów z obszaru Bezpieczeństwo w szkole	30
Wykres 21. Rozkład odpowiedzi na pytanie: „Jakie metody monitoringu i źródła weryfikacji efektów projektu zostały użyte?” (dotyczący obszaru Bezpieczeństwo w szkole).....	31
Wykres 22. Działania zaplanowane w ramach projektów z obszaru Bezpieczeństwo w środkach komunikacji publicznej.....	34
Wykres 23. Oczekiwane efekty projektów z obszaru Bezpieczeństwo w środkach komunikacji publicznej	35

Wykres 24. Rozkład odpowiedzi na pytanie: „Jakie metody monitoringu i źródła weryfikacji efektów projektu zostały użyte?” (dotyczący obszaru Bezpieczeństwo w środkach komunikacji publicznej).....	36
Wykres 25. Rozkład odpowiedzi na pytanie: „Na jakim obszarze realizowano projekt?” (dotyczący obszaru Przemoc w rodzinie).....	40
Wykres 26. Rozkład odpowiedzi na pytania dotyczące diagnozy i rozwiązywania lokalnych problemów związanych z projektem (dotyczący obszaru Przemoc w rodzinie)	41
Wykres 27. Działania zaplanowane w ramach projektów z obszaru Przemoc w rodzinie	42
Wykres 28. Oczekiwane efekty projektów z obszaru Przemoc w rodzinie	44
Wykres 29. Rozkład odpowiedzi na pytanie: „Jakie metody monitoringu i źródła weryfikacji efektów projektu zostały użyte?” (dotyczący obszaru Przemoc w rodzinie)	45
Wykres 30. Rozkład odpowiedzi na pytanie: „W jakim stopniu zostały zrealizowane zakładane rezultaty projektu?” (dotyczący obszaru Przemoc w rodzinie)	46